

მოტივაციის პრობლემები ქარელის წმინდა გიორგი მთაწმინდელის  
სახელობის გიმნაზიის მე-11 კლასში

ავტორი: ა(ა)იპ ურბნისისა და რუისის ეპარქიის ქარელის წმინდა გიორგი  
მთაწმინდელის სახელობის გიმნაზიის ქართული ენისა და ლიტერატურის  
მასწავლებელი თეონა ბაქრაძე

თანაავტორი: ამავე კლასის დამრიგებელი და ბიოლოგიის პედაგოგი ნინო  
კარელიძე

## სარჩევი

|                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------|----|
| შესავალი .....                                            | 3  |
| კვლევის არსი.....                                         | 5  |
| თავი 1: საკვლევი საკითხის მიმოხილვა .....                 | 6  |
| 1.1. საკვლევი საკითხის პრობლემა და აქტუალობა.....         | 6  |
| 1.2. საკვლევი კითხვა/ქვეკითხვები .....                    | 7  |
| 1.3. კვლევის მიზანი .....                                 | 7  |
| 1.4. კვლევის ამოცანები .....                              | 8  |
| თავი 2: ლიტერატურის მიმოხილვა .....                       | 9  |
| თავი 3: კვლევის ინსტრუმენტები და შერჩევის სტრატეგია ..... | 13 |
| 3.1. კვლევის მეთოდები .....                               | 13 |
| 3.2 კვლევის ვადები .....                                  | 14 |
| თავი 4: შეგროვებულ მონაცემთა ანალიზი და შედეგები .....    | 15 |
| 4.1. მონაცემთა ანალიზი .....                              | 15 |
| თავი 5: ინტერვენციის აღწერა და მისი შედეგები .....        | 21 |
| 5.1. კვლევის მიგნებები.....                               | 21 |
| 5.2. ინტერვენციის აღწერა .....                            | 21 |
| 5.3.ინტერვენციის შედეგები.....                            | 23 |
| 5.4. ინტერვენციის შეფასება .....                          | 25 |
| 5.5. რეკომენდაციები მასწავლებლებს .....                   | 26 |
| დასკვნა .....                                             | 27 |
| დანართი I .....                                           | 28 |
| დანართი II.....                                           | 30 |
| დანართი III.....                                          | 32 |
| ბიბლიოგრაფია.....                                         | 34 |
| რეფლექსია.....                                            | 36 |

## შესავალი

ზოგადი განათლება მოზარდის პიროვნული, ფსიქოლოგიური, თუ ფიზიკური ჩამოყალიბების პროცესში უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია. საქართველოში ზოგადი განათლების სისტემაც მიზნად ისახავს შექმნას ხელსაყრელი პირობები იმისათვის, რომ მოსწავლეებს ხელი შეუწყოს, პირველ რიგში, მისი გონებრივი და ფიზიკური უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებაში, დაანახოს ჯანსაღი ცხოვრების წესის აუცილებლობა და მნიშვნელობა, მისცეს საშუალება თვითონ შეაფასოს გარემოება, გააცნობიერონ საკუთარი უფლება-მოვალეობები ოჯახის, საზოგადოების, სახელმწიფოს წინაშე და ჩამოუყალიბდეთ სამოქალაქო ცნობიერება.

მოზარდმა სახელმწიფოსგან, კონკრეტულად კი საგანმანათლებლო დაწესებულებისგან, უნდა მიიღოს შესაბამისი ცოდნა და გამოცდილება, რაც ხელს შეუწყობს, რომ გაიაზროს პასუხისმგებლობა ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციების და ღირებულებების მიმართ, ჩამოყალიბდეს, როგორც კანონმორჩილი მოქალაქე, შეეძლოს დამოუკიდებლად გადაწყვეტილებების მიღება, საკუთარი შესაძლებლობებისა და ინტერესების განვითარება მთელი ცხოვრების მანძილზე და მაქსიმალური რეალიზება, შეეძლოს კომუნიკაცია, იყოს შემოქმედი და თვითონ შექმნას ახალი, შეძლოს ინფორმაციის მოპოვება, გადამუშავება და ანალიზი. შეინარჩუნოს და დაიცვას ბუნებრივი გარემო პირობები.

სწორედ ყოველივე ზემოთ ჩამოთვლილი წარმოადგენს საქართველოში ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებს. ამავდროულად თითოეული სკოლა, ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების გარდა, განსაზღვრავს საკუთარ მიზნებსაც და ყოველთვის ცდილობს წარმართოს სასწავლო პროცესი ისე, რომ არ გადაუხვიოს საკუთარ პრინციპებს და სწავლების პროცესში შეძლოს დასახული მიზნების მიღწევა.

ამ კუთხით არც ჩვენი სკოლაა გამონაკლისი და ჩვენც გვაქვს ჩვენი მიზნები, რომლებიც ემსახურება თითოეული მოსწავლის აკადემიური, სოციალური, სულიერი, ფიზიკური, ესთეტიკური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას. მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროგრამების შედგენას, რომლებშიც გათვალისწინებულია მათი ინტერესები და შესაძლებლობები. სწავლისათვის უსაფრთხო და წამახალისებელი გარემოს შექმნას მშობლებთან და საზოგადოებასთან თანამშრომლობის გზით.

გიმნაზია ხელს უწყობს მოსწავლეებს კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნების და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებას. მისი მისიაა, ქრისტიანულ ღირებულებებზე დაყრდნობით აღზარდოს მოაზროვნე, განათლებული, სამართლიანი და ჯანსაღი თაობა.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, სწავლების პროცესს ვგეგმავთ ისე, რომ მან ხელი შეუწყოს ჩვენი სკოლის და ზოგადად სახელმწიფოს მიერ დასახული მიზნების და პრიორიტეტების განხორციელებას. შესაბამისად, აქედან გამომდინარე, დავინახეთ ის პრობლემა, რომლის ხანგრძლივად არსებობამაც შესაძლებელია ხელი შეუშალოს წინამდებარე მიზნების განხორციელებას და მიღწევებს. სწორედ ამან გადაგვაწყვეტინა ამ კვლევის დაგეგმვა და პრობლემის იდენტიფიცირება და ვიმედოვნებთ, რომ სწორედ ეს შეუწყობს ხელს

პრობლემატური საკითხის მოგვარებას და გამოსწორებას.

წარმოგიდგენთ მოკლე ინფორმაციას სკოლის და ზოგადად მე-11 კლასის მოსწავლეების შესახებ:

ქარელის წმინდა გიორგი მთაწმინდელის სახელობის გიმნაზია საპატრიარქოს დაქვემდებარებაში არსებული სასწავლებელია. სკოლას ხელმძღვანელობს არქიმანდრიტი სტეფანე კორინთელი, ხოლო სასწავლო პროცესს წარმართავს ნანა კობახიძე.

გიმნაზიაში სულ ირიცხება -182 მოსწავლე და 33 მასწავლებელი.

სკოლა საკმაოდ წარმატებულია, რაზეც მეტყველებს ჩვენ მიერ გამოშვებული კურსდამთავრებულების საკმაოდ მაღალი წარმატებები და მიღწევები სხვადასხვა სფეროში. თუმცა არსებობს ისეთი საკითხები, რომლებიც საჭიროებს გამოსწორებას, ან ახლით ჩანაცვლებას, რათა გაუმჯობესდეს სწავლა-სწავლების ხარისხი.

აღნიშნული კვლევა, როგორც მოგახსენეთ, ჩავატარეთ გიმნაზიის მე-11 კლასში, სადაც ამჟამად ირიცხება სულ 18 მოსწავლე, (სსსმ-0). მათგან 12 მოსწავლე ოქროს მედლის კანდიდატია. კლასი საკმაოდ ძლიერია, მოსწავლეები გამოირჩევიან აქტიურობით, არიან კომუნიკაბელურები, მეგობრულები, კრეატიულები, კარგად მოაზროვნეები, (გარკვეულწილად კრიტიკულებიც), ინიციატორები, დავალების კარგი შემსრულებლები, დამოუკიდებლები, შემოქმედითები და კიდევ ბევრი დადებითი თვისების მატარებლები. თუმცა მე-11 კლასში გადმოსვილის შემდეგ ისინი მოდუნდნენ, შესამჩნევი გახდა მათი დემოტივირება გასულ სასწავლო წელთან შედარებით. ისინი ცდილობენ მარტივად გაართვან სასწავლო პროცესს თავი და ნაკლები დრო დაუთმონ სწავლას. კლასში მაღალი პოტენციალია, თუმცა მე-11 კლასში აშკარად შეიმჩნევა გარკვეულწილად ჩავარდნა.

სწორედ ამან გადაგვაწყვეტინა, რომ პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა მათი მოტივაციის დავარდნასთან დაკავშირებით ჩაგვეტარებინა, გვეპოვა დემოტივირების რეალურად გამომწვევი მიზეზები და შესაბამისად დაგვეგეგმა ისეთი ინტერვენციები, რომლებიც ხელს შეუწყობდა მე-11 კლასის მოსწავლეებში მოტივაციის დაბრუნებას და კიდევ უფრო ამაღლებას. სასწავლო პროცესის მიმდინარეობას უამრავი სირთულე ახლავს თან. ხშირად ამ სირთულეების იდენტიფიცირება ძნელია და შესაბამისად დგება მოგვარების პრობლემაც.

ამ კუთხით საქართველოს განათლების სისტემაში დაინერგა ამ პრობლემების იდენტიფიცირების დამხმარე მეთოდი - პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა, რომლის დახმარებითაც საგანმანათლებლო დაწესებულებებში არსებულ პრობლემებს შეისწავლიან და ცდილობენ სხვადასხვა მოგვარების გზების ძიებას.

## კვლევის არსი

კვლევის არსი საკვლევი საკითხის მეცნიერული შესწავლაა . კვლევის მიმდინარეობის პროცესში მნიშვნელოვანია გუნდურობა. პრაქტიკული კვლევა ცოდნის მიღების ახლად დანერგილი ფორმაა, სადაც პრაქტიკა და თეორია უფრო დაახლოებულია ერთმანეთთან.მისი მიზანია იპოვოს პრობლემის უკეთ შესასწავლი გზები და შესაბამისად მიიღოს გადაწყვეტილებები,რომლებიც ამ გზების გაუმჯობესებაში მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს.

კვლევის დაგეგმვისას დგება საკვლევი კომისია ,რომლის შემადგენლობაშიც სკოლის წარმომადგენლები შედიან.კვლევა ტარდება მასწავლებლებისა და სკოლის ხელმძღვანელობის ურთიერთთანამშრომლობით.იქმნება ჯგუფი, სადაც მკვლევარი(ები) და მასწავლებლები ერთად, გუნდურად მუშაობენ და ეხმარებიან ერთმანეთს პრობლემის აღმოჩენასა და შემდეგ ამ პრობლემის გადაჭრის გზების ძიებაში.

კვლევას ვიწყებთ კითხვის ფორმულირებით,ამის შემდეგ მოვიპოვებთ ამ კითხვის( პრობლემის) ირგვლივ საჭირო ინფორმაციას და ამის შემდეგ ვახდენთ ამ ინფორმაციის გაანალიზებას და პრობლემების გადაჭრის გზების ძიებას.

კვლევითი საქმიანობა პრობლემების ძიებით იწყება . პრაქტიკული კვლევის ინიციატორებს კი წარმოადგენენ სკოლის დასაქმებული პირები ,რომლებსაც შეუძლიათ პრობლემის პოვნა.

პრაქტიკული კვლევა რამოდენიმე თანამიმდევრული ეტაპისაგან შედგება:

- \* საკვლევი საკითხის შერჩევა
- \* კვლევის მიზნის განსაზღვრა
- \* მეთოდოლოგიის შერჩევა
- \* მონაცემთა შეგროვება და ანალიზი
- \* ინტერვენციების დედმვა და განხორციელება
- \* ინტერვენციების შეფასება
- \* შედეგების ანალიზი

ჩვენ მიერ დაგეგმილი პრაქტიკის კვლევა სკოლის ადმინისტრაციის და თანამშრომლების გვერდში დგომით და დახმარებით განხორციელდა .ისინი მოგვცხმარნენ საკვლევი საკითხის იდენტიფიცირებასა და ფორმულირებაში და აქტიურად იყვნენ ჩართულნი კვლევის პროცესში

# თავი1: საკვლევი საკითხის მიმოხილვა

## 1.1 საკვლევი საკითხის პრობლემა და აქტუალობა

კვლევის ჩატარება გადაწყვეტიტ ქარელის წმინდა გიორგი მთაწმინდელის გიმნაზიის მე-11 კლასში ( საჭიროებიდან გამომდინარე), სადაც ორივე პედაგოგი ვასწავლით.ერთობლივი მუშაობის გადაწყვეტილება მივიღეთ იქიდან გამომდინარე,რომ ორივემ ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად ,თითქმის ერთდროულად დავინახეთ კლასში წამოჭრილი პრობლემა,კონკრეტულად კი მოტივაციის დაქვეითება მოსწავლეებში გასულ წლებთან შედარებით ,რაც ჩავთვალეთ, რომ საგანგაშო იყო და აუცილებელი იყო ამ პრობლემის სასწრაფოდ გადაჭრა. ამისათვის საჭირო იყო სასწავლო პროცესის გადახედვა.

სწავლებისას ვიყენებთ საკლასო ორგანიზების სხვადასხვა ფორმას( საერთო საკლასო, წყვილებში, ჯგუფებში), მივმართავთ სხვადასხვა აქტივობასა და მეთოდს, ხშირად ვაძლევთ წერით დავალებებს, მოსწავლეები მუშაობენ პროექტებზე და ა.შ. მათ განვითარებული აქვთ თანამშრომლობითი უნარები, შეუძლიათ დამოუკიდებლად მუშაობა, გრძნობენ პასუხისმგებლობას, არ არღვევენ ქცევის წესებს, პატივს სცემენ ერთმანეთის აზრს, აქვთ ერთმანეთთან მეგობრული ურთიერთობა, შეუძლიათ საკუთარი მოსაზრებების თავისუფლად დაფიქსირება,გაკვეთილი ყოველთვის აქტიურად მიმდინარეობდა, თითქმის ყველა მოსწავლე ასრულებდა საშინაო დავალებებს რეგულარულად,უმრავლესობა აქტიურად იყო ჩართული საგაკვეთილო პროცესში, დიდი ინტერესით ისმენდნენ განმავითარებელ შეფასებებს( ზოგიერთისათვის რომ არ მიგვეცა ასეთი შეფასება, გვეკითხებოდნენ, რა მოგვეწონა და რა უნდა გამოესწორებინა.)

თუმცა მოსწავლეთა მოტივაციამ იკლო გასულ სასწავლო წელთან შედარებით. ჯგუფური მუშაობისას თუ წინა წლებში მოსწავლეები ინაწილებდნენ სამუშაოს, თითოეული გრძნობდა პასუხისმგებლობას, პრეზენტატორიც არ იყო ერთი და იგივე მოსწავლე, ახლა ვითარება შეიცვალა, მოსწავლეთა ნაწილი არ მონაწილეობს მუშაობაში, ან პრეზენტაციის გაკეთება ეაზარება.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მოტივაციამ მსწავლეებში თანდათან იკლო, იმისათვის რომ დავრწმუნებულიყავით, ჩვენ მიერ შენიშნულ ცვლილებას პრობლემის სახე ჰქონდა, მივმართეთ ფოკუსირებულ დაკვირვებას. ვაწარმოებდით დღიურს, სადაც ყოველდღიურად აღვნიშნავდით თითოეული მოსწავლის მოტივაციის ხარისხს. პრობლემა ცხადად გამოიკვეთა. რა შეიძლება იყოს მოტივაციის კლების მიზეზები?

პრობლემის გამომწვევი მიზეზები შესაძლოა იყოს პედაგოგთა ლმობიერება, შინაგანი მოტივაციის ქრობა ( ამ ასაკში თანდათან ქრება შინაგანი მოტივაცია), ინტერესების მუდმივი ცვალებადობა, გარე ფაქტორები, ერთმანეთისადმი მიბაძვა, ასაკობრივი თავისებურებები, გაკვეთილზე საჭირო მასალის უქონლობა(ლაბორატორიების უქონლობის გამო მოსწავლეებში მოტივაცია მცირდება, ვიყენებთ გაკვეთილზე კომპიუტერსა და პროექტორს, ვატარებთ გაკვეთილებს კომპიუტერულ ლაბორატორიაში, თუმცა, ვფიქრობ, 21-ე საუკუნეში თითოეული

საკლასო ოთახი აღჭურვილი უნდა იყოს ისტ-ის რესურსებით). პრობლემის გამომწვევი მიზეზი შესაძლოა იყოს მშობელთა ინერტულობა, მოზარდთა დიდი ნაწილი განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას გრძნობს მშობლის წინაშე( მშობლები გასულ სასწავლო წლებში შედარებით ხშირად მოდიოდნენ სკოლაში და გვეკითხებოდნენ მათი შვილების აკადემიური მოსწრებისა და დისციპლინის შესახებ, თუმცა მიმდინარე სასწავლო წელს მათი აქტიურობა საგრძნობლად შემცირდა).

როდესაც გამოიკვეთა პრობლემა, გადავწყვიტეთ, გამოგვეკვლია მისი გამომწვევი მიზეზები და მათი გადაჭრის გზები მოგვეძებნა, რადგან მოტივაციის კლება მნიშვნელოვნად აუარესებს სწავლის შედეგებს. საჭირო იყო დაგვესახა ღონისძიებები მოსწავლეებში მაღალი აკადემიური დონის შესანარჩუნებლად, რადგან მათ თითქმის დაკარგეს სტიმული, მოქმედების სურვილი, ეს კი ნიშნავს მიღწეულით კმაყოფილებას, წინსვლის შეჩერებას.

ხშირია შემთხვევები, როცა მოსწავლეთა მოტივაცია საშუალო საფეხურზე გარკვეულწილად იკლებს, მათ შორის მაღალი აკადემიური მოსწრების მქონე მოსწავლეებში, ამიტომაც წინამდებარე კვლევა დაეხმარება კოლეგებს მოსწავლეთა მოტივაციის კლებისას მიმართონ ჩვენ მიერ განხორციელებულ ღონისძიებებს. მსწავლეთა მოტივაციის ხარისხი მასწავლებელთა პროფესიულ განვითარებაზეც მოქმედებს, რაც უფრო მოტივირებულია მოსწავლე, მით უფრო მეტად ვითარდება მისი აზროვნების დონე, მასწავლებელი ცდილობს პროფესიულად დაიხვეწოს და გააუმჯობესოს სასწავლო პროცესი, იზრუნოს წინსვლაზე.

## 1.2 საკვლევი კითხვა/ ქვეკითხვები

რა იწვევს მოტივაციის დაქვეითებას მე-11 კლასში ქართული ენისა და ლიტერატურის / ბიოლოგიის გაკვეთილებზე და როგორ დავძლიოთ აღნიშნული პრობლემა?

ქვეკითხვები:

- აქვთ თუ არა მსგავსი პრობლემა სხვა საგნის მასწავლებლებს ?
- რამდენად არიან მშობლები ჩართულნი შვილის სწავლა-სწავლების პროცესში?
- რა შესაძლო ფაქტორები განაპირობებს მოსწავლეთა მოტივაციის კლებას,ზრდას?
- რა სტრატეგიებს მივმართოთ მოტივაციის ხარისხის ასამაღლებლედ?

## 1.3 კვლევის მიზანი

იმ პრობლემების იდენტიფიცირება,რომლებმაც გამოიწვიეს მე-11 კლასის მოსწავლეების მოტივაციის დაქვეითება და მათი გადაჭრის გზების გამოკვეთა.

#### 1.4 კვლევის ამოცანები

- \* მოტივაციასთან დაკავშირებული საკითხების შესწავლა-გამოყენება
- \* კვლევის მეთოდების შესწავლა, დაკავშირება საკვლევ საკითხთან
- \* პრობლემის გამომწვევი მიზეზებისა და მათი გადაჭრის გზების ძიება

## თავი 2: ლიტერატურის მიმოხილვა

სწავლის მოტივაცია მოსწავლეების წარმატების უმთავრეს ფაქტორს წამოადგენს. მოტივაციის გარეშე შეუძლებელია, რომ სწავლების პროცესი ეფექტიანი იყოს და სწავლება სასურველ საქმიანობად იქცეს. ადამიანის მრავალფეროვანი ბუნებიდან გამომდინარე, შეუძლებელია მოტივაციის გამოძევები "ერთი" "მიზეზის" დადგენა/. კლასში მოსწავლეები გამოცდილებით, რწმენით, საჭიროებებით, უნარებით, სოციალური თუ კულტურული კონტექსტით ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან. სწორედ ამიტომ გამოწვეული იმ ფაქტორების მრავალსახეობა, რაც მათი მოტივაციის ამაღლებაზე მოქმედებს. დადასტურებულია, რომ მხოლოდ მაღალი მოტივაციის პირობებშია შესაძლებელი მოსწავლეთა მაღალი აკადემიური მოსწრების მიღწევა.

მოტივაციის ამაღლების მიზნით უამრავი თეორეტიკოსი გვთავაზობს თავის მოსაზრებებს, თუმცა მასწავლებელმა უნდა შეარჩიოს პრაქტიკულად მისაღწევი და ეფექტური მეთოდი, რომელიც მას კონკრეტულ სიტუაციაში შედეგს მოუტანს და წამოადგება.

ჯონ კელერისეული მეთოდი მოტივაციის გაკვეთილში ინტეგრირებას (ჩაშენებას) გულისხმობს. მისი მოსაზრების თანახმად: ყურადღება, აქტუალობა, თავდაჯერებულობა და კმაყოფილების განცდა არის პირობა იმისა, რომ ადამიანი მოტივირებული იყოს.

მოსწავლეთა ყურადღების მოპოვება უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა მათი მოტივირებისათვის. ამის მისაღწევად კი შესაძლებელია თუნდაც უბრალო მხედველობითი კონტაქტი მასწავლებლის მიერ მოსწავლისადმი, დამაინტრიგებელი კითხვის დასმა, მოულოდნელი და მოსწავლისათვის საინტერესო ამბის მოყოლა და ა.შ. თუმცა შესაძლებელია ყურადღება და ცნობისმოყვარეობა გაკვეთილისადმი გაღვივებული იყოს, მაგრამ მოტივაცია გაქრება თუ მოსწავლისათვის თემის შინაარსს ღირებულება არ აქვს. გაკვეთილი აქტუალურია მოსწავლისათვის მაშინ, როდესაც მისი თემა პირდაპირ კავშირშია მოსწავლის მიზნებთან და ინტერესებთან, მის სწავლის სტილთან. ამის მისაღწევად კი მასწავლებელი უნდა დაფიქრდეს, თუ როგორ შეიძლება დაკმაყოფილდეს მოსწავლეთა საჭიროებები და როგორ შეიძლება ეს საჭიროებები დაუკავშიროს გაკვეთილის თემს. მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლეთა საჭიროებები, აქედან გამომდინარე, შეძლოს თემის შინაარსის და მეთოდების მოდიფიცირება.

თავდაჯერებულობა მნიშვნელოვანი ფაქტორია მოტივაციის ამაღლებისა და შენარჩუნებისათვის. მისი განცდა კი ჩნდება მოსწავლეში მაშინ, როცა მას უჩნდება წარმატების მოლოდინი. სწორედ მასწავლებელს შეუძლია დაარწმუნოს მოსწავლე საკუთარ შესაძლებლობებში და რომ წარმატება პირდაპირ არის დამოკიდებული მათ ძალისხმევასა და შესაძლებლობებზე.

კმაყოფილების განცდა მოსწავლეში ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია, ამაღლებს მოტივაციას. როცა მოსწავლე კმაყოფილია, მას უჩნდება სურვილი უფრო მეტი ასეთი შეგრძნების და ემოციების მიღებისა.

ამ მიდგომებით მასწავლებელს შეუძლია მოსწავლეს გაუღვივოს ცნობისწადილი, შეუქმნას გარემო, რათა მოსწავლე გაერკვეს, თუ რა არის მისთვის აქტუალური, დაეხმაროს გახდეს თავდაჯერებული და, რაც ყველაზე მთავარია, კმაყოფილება მიიღოს სწავლის პროცესისგან.

ფსიქოლოგთა უმეტესობა მოსწავლეებში მოტივაციის გამომწვევ მათავარ ფაქტორად შთაგონებას მიიჩნევს. შთაგონება აზრების და ემოციების მაღალი გრძნობებისკენ ან აქტივობისკენ მიმართვას იგი მოვლენას, რომლის თანახმადაც, ადამიანი სხვისი ზეგავლენით მოქმედებს, თუმცა მას აქვს განცდა, რომ იგი საკუთარი სურვილის თანახმად მოქმედებს. ერთადერთი გზა ვინმეს დასარწმუნებლად რაიმე გააკეთოს ის არის, რომ უბიძგო, ამ საქმის გაკეთება მოუწოდეს. დეილ კარნეგის რჩევით: " ერთადერთი ხერხი, რომლითაც რაღაცის გასაკეთებლად შემიძლია დაგარწმუნოთ - ესაა იმის შემოთავაზება, ა რაც თქვენ გსურთ".

მოსწავლეში მოტივაციის გაღვივების მიზნით მნიშვნელოვანია გულწრფელი ინტერესის გამოჩენა მათ მიმართ, ყურადღებით მოსმენა, მათთვის თავიანთ თავზე საუბრის საშუალების მიცემა, ინტერესების გათვალისწინება, კამათში დათმობა, აზრის პატივისცემა, გულწრფელი დაფასება და შექება, ღიმილი და სახელით ხშირად მიმართვაც კი.

/ შთაგონების საშუალებით ადამიანს შეიძლება გავუჩინოთ დადებითი ან უარყოფითი ილუზიები, ჰალუცინაციები. ცნობილია ჰიპნოტური შთაგონებით პულისის, გულისცემის, სუნთქვის, ჯირკვლების სეკრეციის თუ სხვა სომატური პროცესების რეგულაციის ფაქტები, რომლებიც მიუთითებს, რომ სომატური პროცესები არაცნობიერი ფსიქიკის მიერ იმართება /.

მოტივაციის გაზრდის მიზნით ხშირად შეიძლება მივმართოთ თვითშეგონებასაც, რომლის საფუძველსაც წარმოადგენს რისამე ძლიერი სურვილი და რომლის დროსაც ადამიანი შთაგონებს საკუთარ თავს, აზრს, ემოციას, განწყობას, რომელიც მის ქცევას და ფსიქოსომატურ პროცესებს წარმართავს.

გარდა ამისა, საჭიროა:

- \* თბილი დამოკიდებულება და მოსწავლისათვის რელევანტური საკითხების შერჩევა.
- \* მათი დაფასება და ჩართულობის უზრუნველყოფა.
- \* ღირებულებათა უკუკავშირი.
- \* კომპეტენცია - სასწავლო მიზნების ხელმისაწვდომობა.
- \* ლიდერობა - მაღალი მოლოდინები გაკვეთილის აგებით, შეფასებით და მხარდაჭერით.
- \* კმაყოფილება - სწავლით სარგებლობა და გამოყენება.

მასწავლებლის ქცევა, მისი გადმოცემის უნარი და მოსწავლესთან არაფორმალური, პოზირიური, შედეგზე ორიენტირებული სასწავლო გარემო გადამწყვეტ როლს ასრულებს მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლებაში.

მოტივაცია არის სტიმული,ქმედება,წახალისება, ძალა ,რომელიც იწვევს მოსწავლის სურვილს,იმოქმედოს - ისწავლოს,მიაღწიოს შედეგს.ამ მიმართულებით არსებობს ფაქტორთა ერთობლიობა ,რომლებიც კომპლექსურად ახდენენ გავლენას მოტივაციის ამაღლებაზე .ეს ფაქტორებია : ა) მოსწავლის, ბ) მასწავლებლის, გ) შინაარსის და დ) გარემოს ფაქტორი.

განასხვავებენ გარეგან და შინაგან მოტივაციას.გარეგანი მოტივაციის შემთხვევაში მოსწავლე მიმართულია წახალისების მიღებისაკენ,უარყოფითი შეფასების ან სასჯელის თავიდან არიდების სურვილისაკენ.შინაგანი მოტივაციის შემთხვევაში კი აღიარების ფაქტორი მინიმუმია,აქცენტი გაკეთებულია ცნობისმოყვარეობაზე.გამოწვევებზე,სოციალურ ინტერაქციაზე.ის ამა თუ იმ საგნის შესწავლის სურვილიდან გამომდინარეობს ,დამოკიდებულია მოსწავლის თანდაყოლილ ინტერესებზე, საკუთარი თავის სრულყოფის მოთხოვნაზე .მათი მიზანი ჯილდოს თუ დადებითი შეფასების მიღება არაა.სწორედ შინაგანი მოტივაციის ამაღლება უნდა უზრუნველყოს მასწავლებელმა და არ დაიშუროს ამისათვის არანაირი ძალისხმევა.თითოეულ მოსწავლეს სწავლაზე ორიენტირებულ საზოგადოების ნაწილად უნდა ვაგრძნობინოთ თავი, შევუქმნათ ღია, პოზიტიური ატმოსფერო საკუთარი მისწრაფებებისა და მონაცემების გამოსავლენად. ამის მისაღწევად მნიშვნელოვანია დადებითი უკუკავშირი, ქება, წახალისება, აუცილებლად განმავითარებელი შეფასება, რომელიც მოსწავლის მიღწევებს გამოკვეთს.წარუმატებლობა უნდა შეფასდეს სწავლის განუყრელ კომპონენტად და აუცილებლად განიხილებოდეს დადებითი კუთხით (ანუ როგორც შეცდომების გამოსწორების საშუალება). მოსწავლეს უნდა დავუსახოთ მარტივი, შესრულებადი ამოცანები და ნაბიჯ-ნაბიჯ ავუმაღლოთ ცოდნა , შევძინოთ სხვადასხვა უნარები. გავითვალისწინოთ თემატიკის შერჩევისას მოსწავლეთა ინტერესები, მათი ასაკი.

მოტივაციის სტიმულირებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს მოსწავლეზე არჩევანის თავისუფლების, დამოუკიდებლობის მინიჭებას.ამით მათ გავლენებზე თანამონაწილეობისა და ჩართულობის შეგრძნებას. მოსწავლე უნდა გრძნობდეს მხარდაჭერას , მზრუნველობას, თანაგრძნობას, სიმპატიას. ღია, თავისუფალი, მყუდრო, ენთუზიაზმსა და პოზიტიურ დამოკიდებულებაზე აგებული სასწავლო გარემო ხელს უწყობს კუთვნილების შეგრძნების გაღვივებას , რაც ძალზე დადებითად აისახება შინაგანი მოტივაციის ამაღლებაში.

დაბალი აკადემიური მოსწრების მქონე მოსწავლეებში წარმატების მიღწევა შესაძლებელია სხვადასხვა მართებული სასწავლო სტრატეგიების დანერგვით.მაგ: ამა თუ იმ აქტივობის გეგმის შემუშავებით, ჩანაწერების გაკეთებით, შავი ნამუშევრების გადათეთრებით და ა.შ.

მოსწავლისათვის მამოტივირებელი შეიძლება იყოს მასწავლებლის ფაქტორი , კერძოდ, მასწავლებლის მიერ კონკრეტული საგნის მაღალ დონეზე ფლობა.მოსწავლე ელის ,რომ საგაკვეთილო პროცესის დროს ის მოისმენს ახალს, მიიღებს პასუხს კითხვებზე, გრძნობს მასწავლებლის მოტივაციას - გადასცეს მოსწავლეს ახალი ცოდნა.

მოსწავლისათვის მნიშვნელოვანია ისეთი საგაკვეთილო პროცესი, სადაც მას ( მასწავლებელი ) იცნობენ , პატივს სცემენ, აფასებენ მის ინტერესებს.იგი სწავლობს უკეთესად ,როცა მასწავლებელი მშვიდად წარმართავს საგაკვეთილო პროცესს, იზიარებს მოსწავლის

შეხედულებებს, არ განასხვავებს დაბალი და მაღალი აკადემიური მოსწრების მოსწავლეებს. საგაკვეთილო პროცესის წარმართვისას უმჯობესია მასწავლებელი იყენებდეს სხვადასხვა ტექნიკას, მაგ: თამაშები, სიტუაციური ანალიზი და ა.შ., სადაც ყველა მოსწავლე თანაბრად იქნება ჩართული.

მასწავლებელი შეფასების მიზნით ხშირად უნდა იყენებდეს განმავითარებელ შეფასებას.მოსწავლეები რეალურად აღიქვამენ შეფასებას იმ შემთხვევაში, თუ კარგად იციან მისი მიზანი, კრიტერიუმები, რაშიც ფასდებიან .ასეთი შეფასება ნაკლებად სტრესულია .

მასწავლებელი ყოველთვის უნდა იყოს ორიენტირებული ,რათა მიიპყროს მოსწავლის ყურადღება,რასაც მოახერხებს მისი ინტერესების გათვალისწინებით,მათი ძლიერი მხარეების გამოყენებით.გასათვალისწინებელია მოსწავლესა და მასწავლებელს შორის დადებითი, დაბალანსირებული ურთიერთდამოკიდებულება ,რაც საკმაოდ კარგად მუშაობს მოტივაციის ამაღლებისათვის .მოსწავლემ არასოდეს არ უნდა იგრძნოს მასწავლებლის არათანაბარი მიდგომა.

მოტივაციის ამაღლებაზე დადებითად მოქმედებს თემის შინაარსი, რომელიც საგაკვეთილო პროცესში განიხილება. თემა შეძლებისდაგვარად უნდა მოერგოს მოსწავლეთა ინტერესების სფეროს, იყოს გასაგები და საინტერესო.მოსწავლეს უნდა მიეცეს არჩევანის საშუალებაც,თუ როგორი ფორმით შეასრულოს დავალება .

მოსწავლეებში მოტივაციის დონეს ზრდის ისეთი სტრატეგიები ,რომლებიც მიმართულია შემოქმედებითობის და კრიტიკული აზროვნების განვითარებისაკენ.ამ დროს მოსწავლე სვამს კითხვებს, კვეთს პრობლემებს, აკავშირებს მასალას ცხოვრებისეულ მოვლენებთან , ისახავს მიზანს, რაც უფრო მეტად უზრდის ინტერესს და, შესაბამისად, მოტივაციას.

მნიშვნელოვანია საგაკვეთილო პროცესის დროს შექმნილი გარემო რაშიც მასწავლებლის როლი ძალიან დიდია.გარემო უნდა იყოს მშვიდი,არა სტრესული, თანამშრომლობითი, მოსწავლეები უნდა იყვნენ დაკავებული ერთობლივი დავალებებითა და პროექტებით . მოსწავლის მოტივაცია უფრო მაღალია, როცა იგი მასწავლებლისგან გრძნობს მაღალ მოლოდინს.მოსწავლე მოტივირებულია მიაღწიოს მიზანს და მიიღოს ამისათვის შექება /გარეგანი მოტივაცია/.

მხარდაჭერისკენ მიმართული გარემო უმნიშვნელოვანესია მოტივაციის ამაღლებისათვის .ამ დროს მოსწავლე მუდმივად იღებს მასწავლებლისაგან უკუკავშირს.

ამ მიდგომების გათვალისწინებით და გამოყენებით მასწავლებელი შეძლებს მოსწავლეს მისცეს გამოცდილება და მართოს მისი ემოციები, აამაღლოს შინაგანი მოტივაცია და შეუწარმოოს ბოლომდე.

## თავი 3: კვლევის ინსტრუმენტები და შერჩევის სტრატეგია

### 3.1 კვლევის მეთოდები

როდესაც ჩამოვყალიბეთ საკვლევი კითხვა და მიზანი, დავდექით ახალი ამოცანის წინაშე-- კვლევის რომელი მეთოდებისათვის მიგვემართა.

როგორც ცნობილია, სხვადასხვა სამეცნიერო დისციპლინაში რაოდენობრივი კვლევის მეთოდები პოპულარულია, რადგან მიიჩნევენ, რომ ამ მეთოდით მოპოვებული მონაცემები საიმედოა, მკვლევართა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ რაოდენობრივი კვლევის მეთოდები „ობიექტური რეალობის წვდომის უკეთ შესაძლებლობას იძლევა“. რაოდენობრივი მონაცემების მოპოვების მთავარი ინსტრუმენტი მასობრივი გამოკითხვაა (რომელიც გულისხმობს კითხვარის შედგენას). „ობიექტური რეალობის უკეთ წვდომის“ მიზნით შევადგენთ კითხვარი როგორც მოსწავლეებისათვის, ასევე მასწავლებლებისა და მშობლებისათვის. ამ შემთხვევაში ჩვენი მიზანი იყო განგვესაზღვრა რაოდენობრივი მაჩვენებელი მოტივაციის კლების თვალსაზრისით. გადაწყვეტით, გამოგვეყენებინა როგორც დახურული, ასევე ღია შეკითხვები. მართალია, დახურულ შეკითხვას აქვს გარკვეული უპირატესობები, მაგრამ ამ ტიპის კითხვები არ იძლევა ჩაღრმავების საშუალებას. ღია შეკითხვის უპირატესობა ისაა, რომ ეხმარება მკვლევარს უფრო დეტალური ინფორმაციის მოპოვებაში. ( ინფორმაციის მოპოვების შემდეგ მივმართეთ მონაცემთა ანალიზს, რომელიც მოიცავს სამ საფეხურს: მონაცემთა ორგანიზება და გაწმენდა, მონაცემების აღწერა, ჰიპოთეზების შემოწმება; შეკითხვებზე პასუხები გადავიყვანეთ რაოდენობრივ მაჩვენებელში)

გარდა რაოდენობრივი მეთოდებისა, გამოვიყენეთ კვლევის თვისებრივი მეთოდები საკითხის სიღრმისეულად შესწავლის მიზნით. რესპოდენტებს საშუალება ეძლევათ, ახსნან, რატომ ფიქრობენ ასე. კვლევის ეს მეთოდი გვაძლევს საშუალებას, შევისწავლოთ მოვლენის მიზეზები, ვუპასუხოთ კითხვებს: „რატომ?“, „რამდენი?“

თვისებრივი მეთოდები მრავალ კვლევით ტექნიკას აერთიანებს („სიღრმისეული ინტერვიუ“, „დღიურების თვისებრივი შესწავლა“, ფოკუს-ჯგუფი და ჯგუფური ინტერვიუ, დაკვირვება და სხვა) ჩვენ გამოვიყენეთ სიღრმისეული ინტერვიუ, ფოკუს-ჯგუფი და დაკვირვების ტექნიკა.

„თვისებრივი კვლევის ერთ-ერთი სავიზიტო ბარათია“ სიღრმისეული ინტერვიუ, მისი მიზანია, გავიგოთ რესპოდენტების მაქსიმალურად დეტალური მოსაზრება. შევადგინეთ სადისკუსიო გეგმა --სასურველი თანამიმდევრობით სავარაუდო კითხვები, რომლებიც ემყარება განსახილველი თემებისა და საკითხების შესწავლას. სადისკუსიო გეგმა გვხმარება ვაკონტროლოთ ინტერვიუს პროცესი. ინტერვიუს მსვლელობისას საშუალება გვძლევა წამოვიწყოთ და განვახილოთ ახალი თემები, რომლებიც აქტუალურია გამოკვლევისათვის. სიღრმისეული ინტერვიუ ღია კითხვებზე დაყრდნობით წარიმართა.

მივმართეთ ფოკუსირებულ დაკვირვებას, ამ მეთოდის მთავარი ღირსება ისაა, რომ ის ბუნებრივ გარემოში ხორციელდება.

ამრიგად, რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდების ერთობლივი გამოყება საშუალებას გვაძლევს უფრო სრულად დავინახოთ ის პრობლემები და საკითხი, რომლებსაც შევისწავლით.

### 3.2 კვლევის ვადები

| აქტივობა                                                          | 10/2018 | 11-<br>12/2018 | 01/2019 | 02/2019 | 03/2019 | 04/2019 | 05/2019 |
|-------------------------------------------------------------------|---------|----------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| პრობლემის<br>იდენტიფიცირება                                       | X       |                |         |         |         |         |         |
| ლიტერატურის<br>დამუშავება                                         |         | X              |         |         |         |         |         |
| კვლევის სავარაუდო<br>გეგმის შემუშავება                            |         | X              |         |         |         |         |         |
| მასწავლებლებისა<br>და<br>მშობლებისათვის<br>კითხვარების<br>შედგენა |         | X              |         |         |         |         |         |
| მოსწავლის<br>კითხვარების<br>შედგენა,გამოკითხვა<br>და ინტერვიუ     |         | X              |         |         |         |         |         |
| პირველადი<br>მონაცემების<br>ანალიზი                               |         | X              |         |         |         |         |         |
| ინტერვენციების<br>განხორციელება                                   |         | X              | X       | X       | X       | X       |         |
| ინტერვენციების<br>შედეგების ანალიზი                               |         |                |         |         |         |         | X       |
| პრეზენტაცია<br>სასკოლო<br>საზოგადოებასთან                         |         |                |         |         |         |         | X       |

## თავი 4: შეგროვებულ მონაცემთა ანალიზი და შედეგები

### 4.1. მონაცემთა ანალიზი

კვლევის რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდების ერთობლივი გამოყენება უკეთ გამოკვეთს პრობლემას, ხოლო მიღებული მონაცემთა ანალიზი გადაჭრის გზებამდე მიგვიყვანს. კვლევის ორივე მეთოდის გამოყენებით შევადგინეთ კითხვარები მე-11 კლასის მოსწავლეებისათვის, მათი მშობლებისთვის, ამ კლასში შემსვლელი მასწავლებლებისათვის. ასევე ჩავატარეთ სიღრმისეული ინტერვიუ მე-11 კლასის მოსწავლეებთან. მოსწავლეებს ეს სტრატეგია ძალიან მოეწონათ, დიდი ინტერესით ჩაერთნენ პროცესში. გამოავლინეს პასუხისმგებლობა, მათი მსჯელობა იყო გულწრფელი და გონივრული. ინტერვიუს მსვლელობისას ყურადღება გავამახვილეთ, რამდენად საინტერესო და საჭირო იყო მათთვის ქართული ენისა და ლიტერატურის და ბიოლოგიის გაკვეთილები. მიღებული მონაცემები განვიხილეთ, შევაჯერეთ და შემდეგი სურათი მივიღეთ.

მასწავლებელთა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ სწორად დაგეგმილი გაკვეთილი, მასში თანამედროვე ტექნოლოგიების ჩართვა, ლაბორატორიული სამუშაოები, პოზიტიური ურთიერთობა მოსწავლეებს შორის, ასევე მოსწავლეებსა და მასწავლებლებს შორის თანამშრომლობა მნიშვნელოვნად ამაღლებს მოტივაციას. დადებითად მოქმედებს მოტივაციის ამაღლებაზე პროექტები და ღონისძიებები, რადგან მათში მოსწავლეები ერთვებიან ინტერესების შესაბამისად. პედაგოგები მიიჩნევენ, რომ მოსწავლეებს მასწავლებელმა უნდა აუხსნას, საგნის შესწავლით მიღებული ცოდნა როგორ გამოიყენოს პრაქტიკაში. ამით მათში მეტ ინტერესს გააღვივებს. პედაგოგთა უმრავლესობა თვლის, რომ ჯგუფური მუშაობა დადებითად მოქმედებს მოტივაციის ხარისხზე, აქვე აღნიშნავენ, რომ სკოლაში პოზიტიური გარემოა შექმნილი, ასეთივე ურთიერთობაა მოსწავლეებსა და მასწავლებლებს შორის. თუმცა მიიჩნევენ, რომ თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და სხვადასხვა სახის რესურსის უფრო ხშირი გამოყენება მეტად საინტერესოს გახდის საგაკვეთილო პროცესს. ამიტომ კარგი იქნებოდა, რომ თითოეულ კლასში ერთი კომპიუტერი მაინც იყოს, რაც ბევრად გაადვილებდა აქტიური გაკვეთილის დაგეგმვასა და გაზრდიდა მოსწავლეთა მოტივაციას.

მოსწავლეთა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ მათთვის მნიშვნელოვანია( თუმცა არა უმნიშვნელოვანესი) განმსაზღვრელი შეფასება, რადგან მათი მოტივაციის ხარისხზე დადებით გავლენას ახდენს როგორც დაბალი, ისე მაღალი ქულა. აქვე აღნიშნავენ, რომ თითოეული მასწავლებელი აქტიური მსმენელია, საკუთარი მოსაზრებების დაფიქსირების, გამოთქმის უფლება ყველას აქვს. ჩანს, რომ მათი მოტივაციის კლების მიზეზი აღნიშნული ფაქტორები არ ყოფილა. მიიჩნევენ, რომ სკოლაში პოზიტიური გარემოა შექმნილი, სუსტი მოსწავლეები მათთვის დემოტივაციის საფუძველი არ არის, სწავლაში ხელისშემშლელ გარე ფაქტორად ასახელებენ ინტერნეტს.

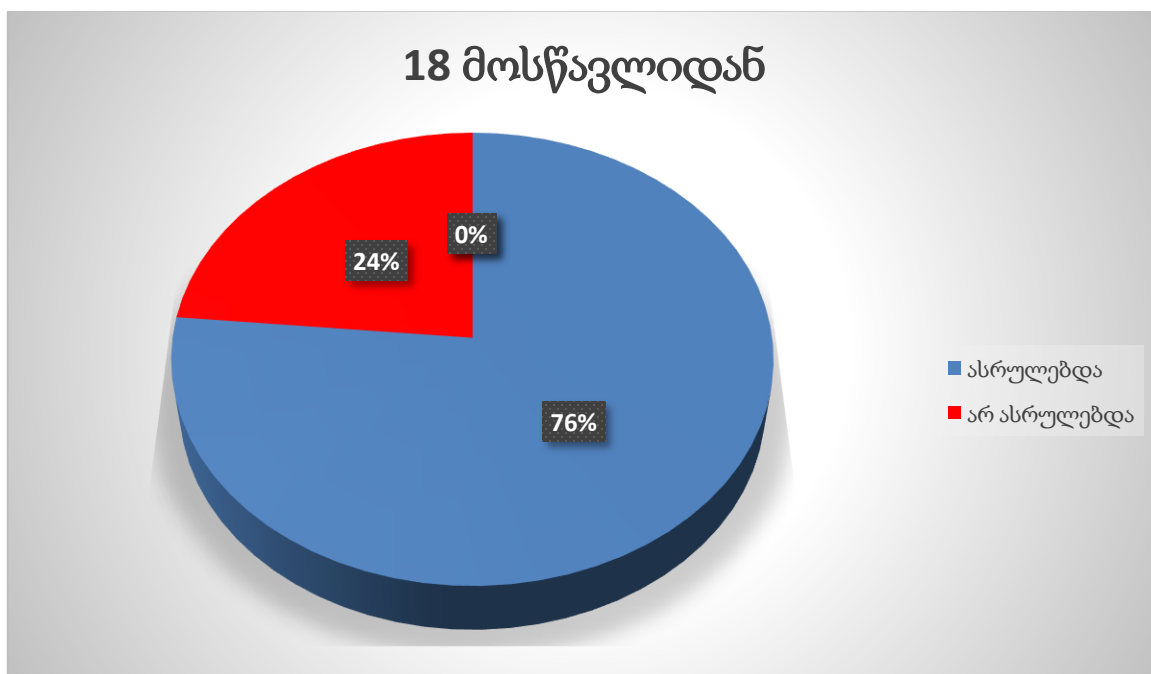
მოსწავლეთა დიდი ნაწილი ამბობს, რომ სწავლობს საგნებს ინტერესების შესაბამისად. ისინი მიიჩნევენ, რომ არ არის საჭირო დაუთმონ დიდი დრო იმ საგნების შესწავლას, რომლებიც არ გამოადგებათ მომავალი პროფესიის დასაუფლებლად. მათ მოსწონთ აქტიური გაკვეთილები, მათი აზრით, მე-11, მე-12 კლასებში საგნები უნდა ისწავლებოდეს საჭიროებებისა და ინტერესების შესაბამისად. მათი მსჯელობიდან გამოიკვეთა, რომ სურვილი აქვთ აღნიშნულ კლასებში საგნების სწავლება იყოს დიფერენცირებული.

მოსწავლეები დიდ ინტერესს ავლენენ სხვადასხვაგვარი პროექტებისა და ღონისძიებების მიმართ, სწორედ ასეთი წარმოდგენიანთ ქართულისა და ბიოლოგიის გაკვეთილები-დატვირთული მრავალფეროვანი, მათ ინტერესებზე მორგებული აქტივობებით, კვლევებით, არგუმენტირებული მსჯელობებით, პრეზენტაციებით გამდიდრებული. აღნიშნავენ, რომ მათი ჩართვით დაგეგმილი ღონისძიებები გაზრდის მოტივაციის, პასუხისმგებლობისა და ჩართულობის ხარისხს.

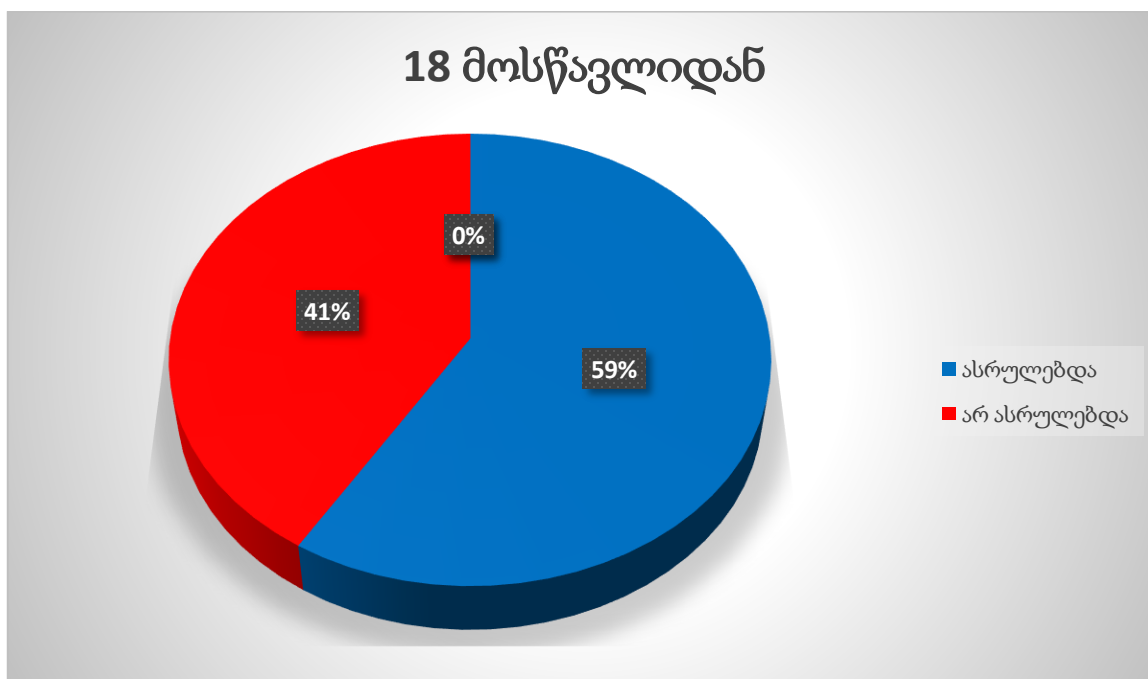
მე-11 კლასის მოსწავლეთა მშობლების უმრავესობა აღნიშნავს, რომ წინა წლებში უფრო აქტიურად იყვნენ ჩართულნი სასკოლო ცხოვრებაში, უფრო მეტად ინტერესდებოდნენ შვილის აკადემიური მოსწრებით, ზოგიერთი მათგანი თვლის, რომ ზედმეტი თავისუფლება მიანიჭეს შვილებს, თუმცა, მათი აზრით, ბავშვის განვითარებისთვის ეს აუცილებელი იყო.

რაოდენობრივ მონაცემებს წარმოგიდგენთ დიაგრამების სახით:

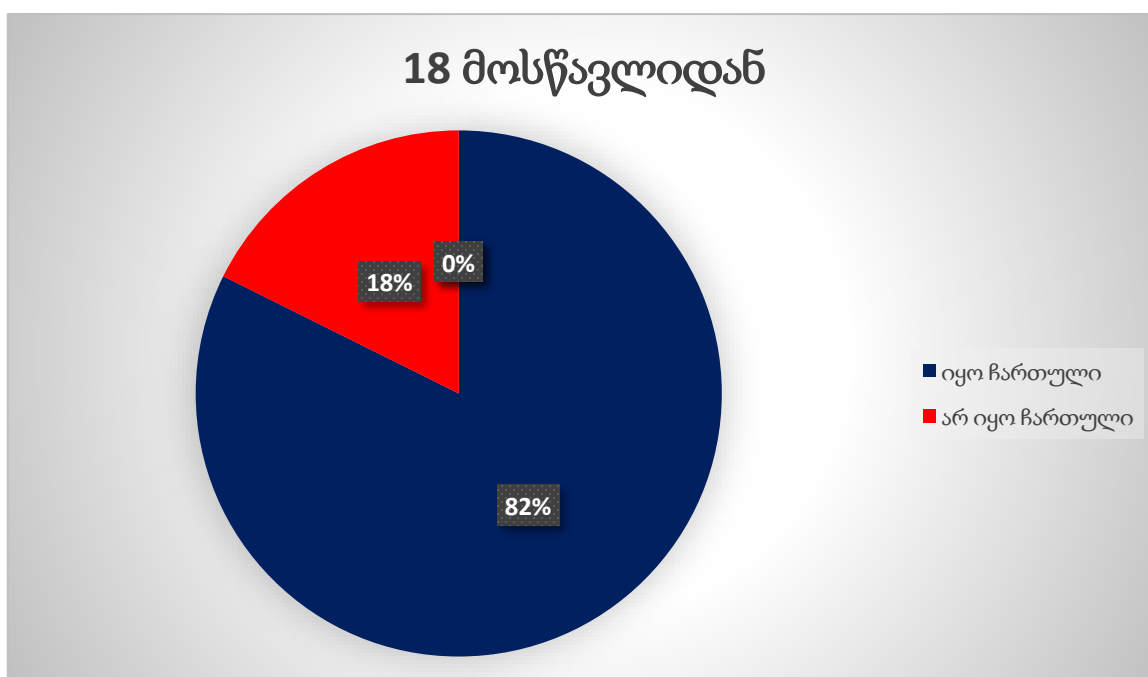
**საშინაო დავალების შესრულების ამსახველი დიაგრამა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (2017-2018 სასწავლო წელი)**



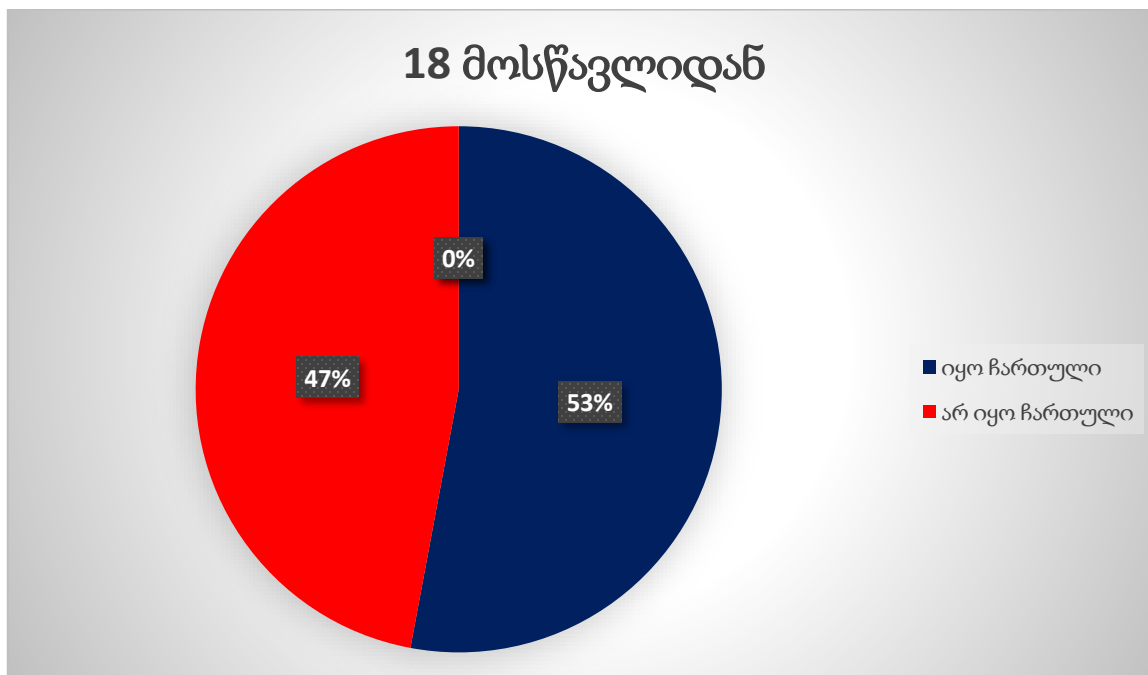
საშინაო დავალების შესრულების ამსახველი დიაგრამა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (2018-2019 სასწავლო წელი)



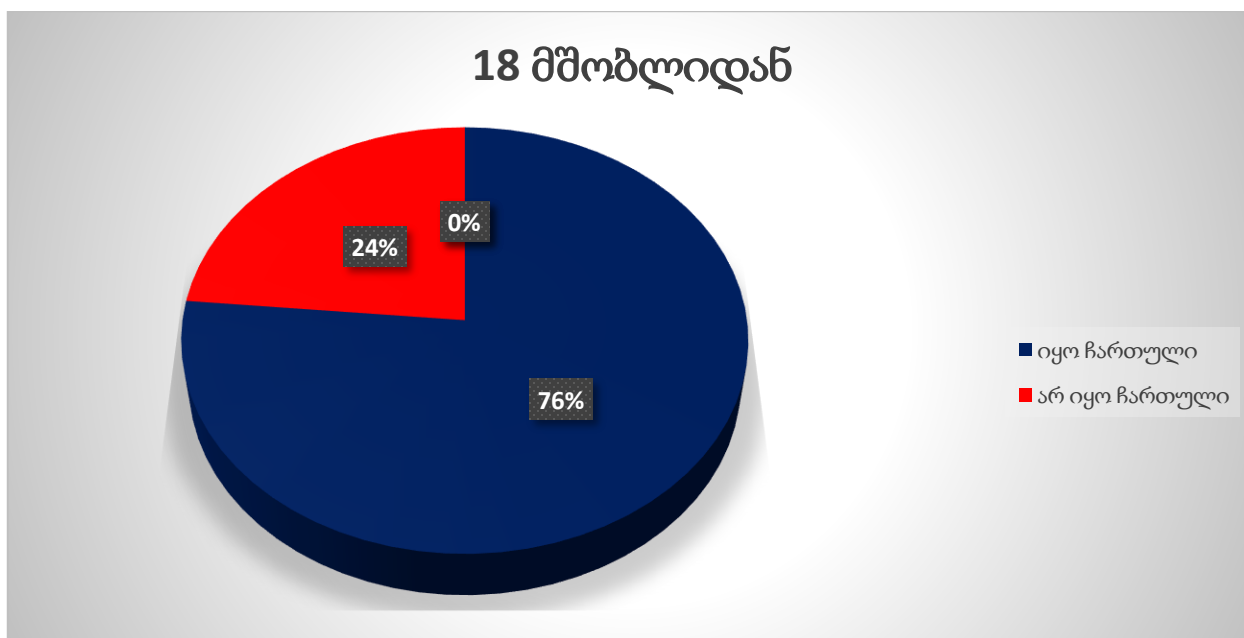
ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილზე ჩართულობის გამომხატველი დიაგრამა (2017-2018 სასწავლო წელი)



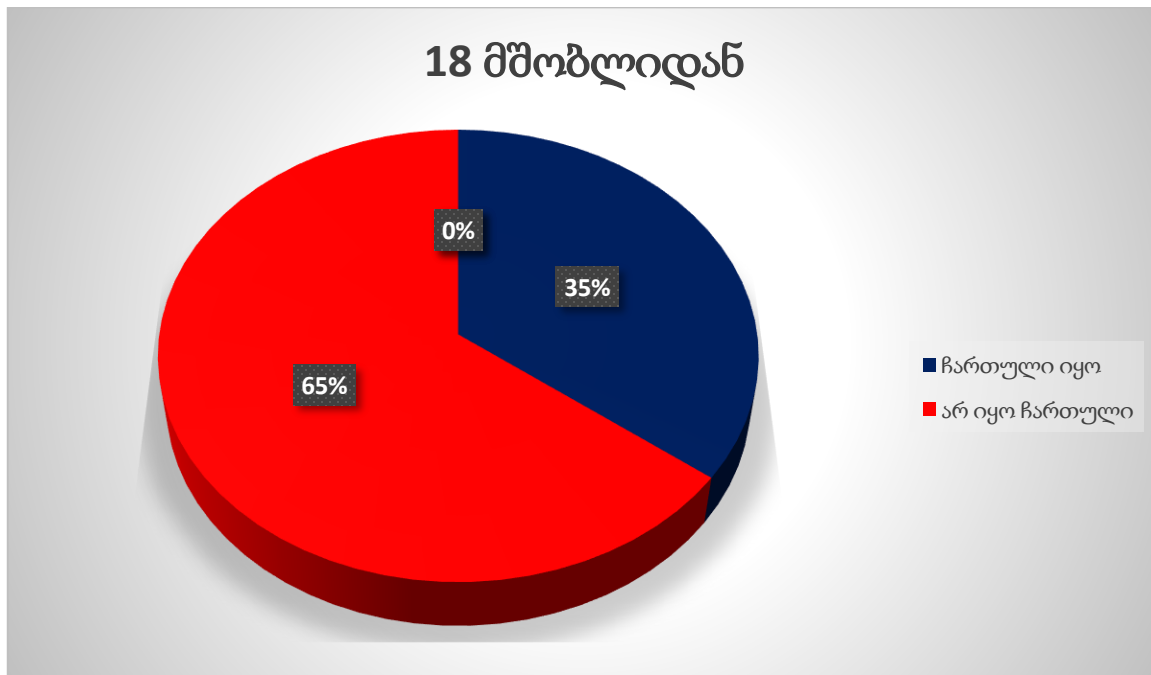
ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილზე ჩართულობის გამომხატველი დიაგრამა (2018-2019 სასწავლო წლის დასაწყისი)



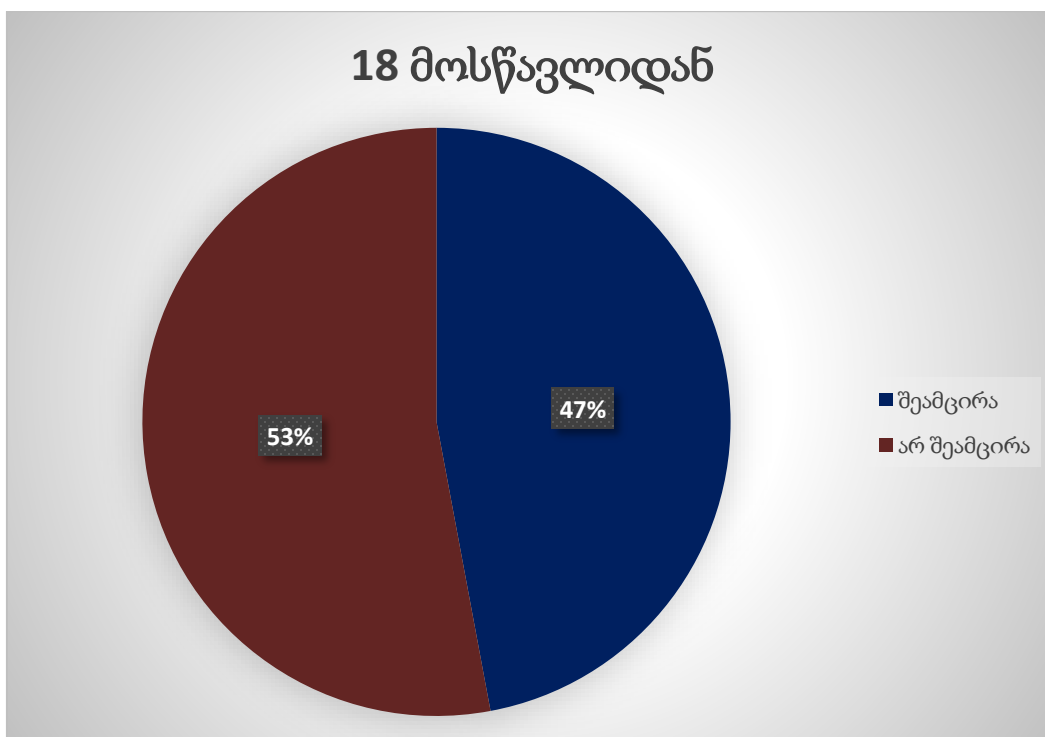
მშობელთა ჩართულობის ხარისხი გასულ სასწავლო წელს



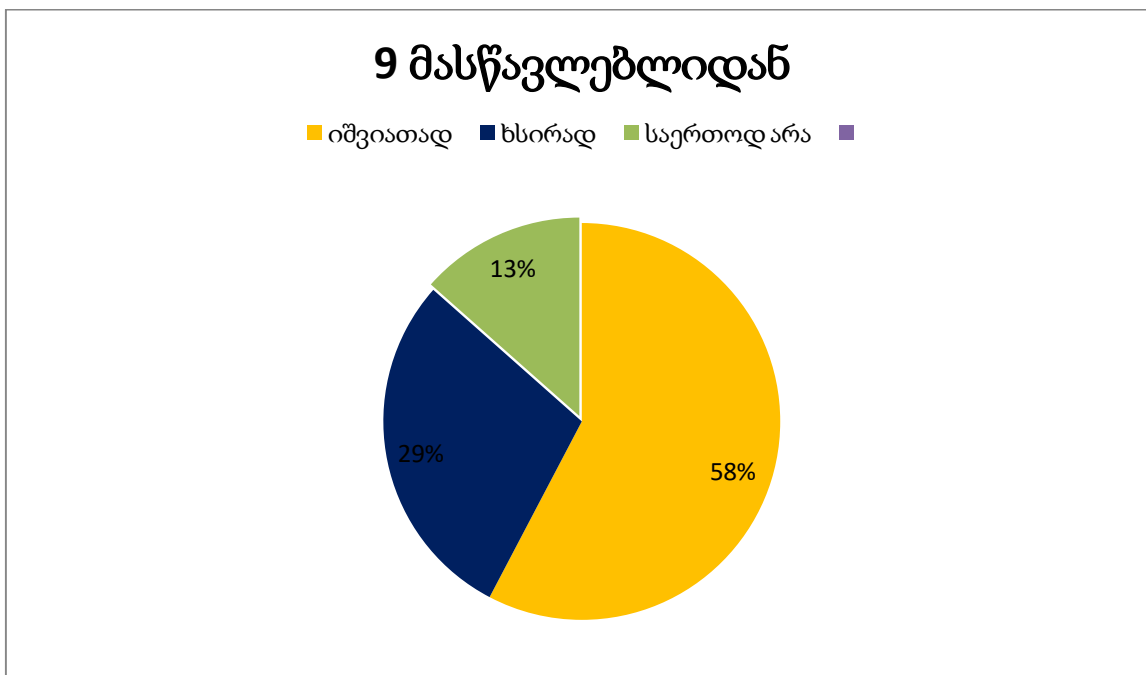
მშობელთა ჩართულობის ხარისხი მიმდინარე სასწავლო წლის დასაწყისი



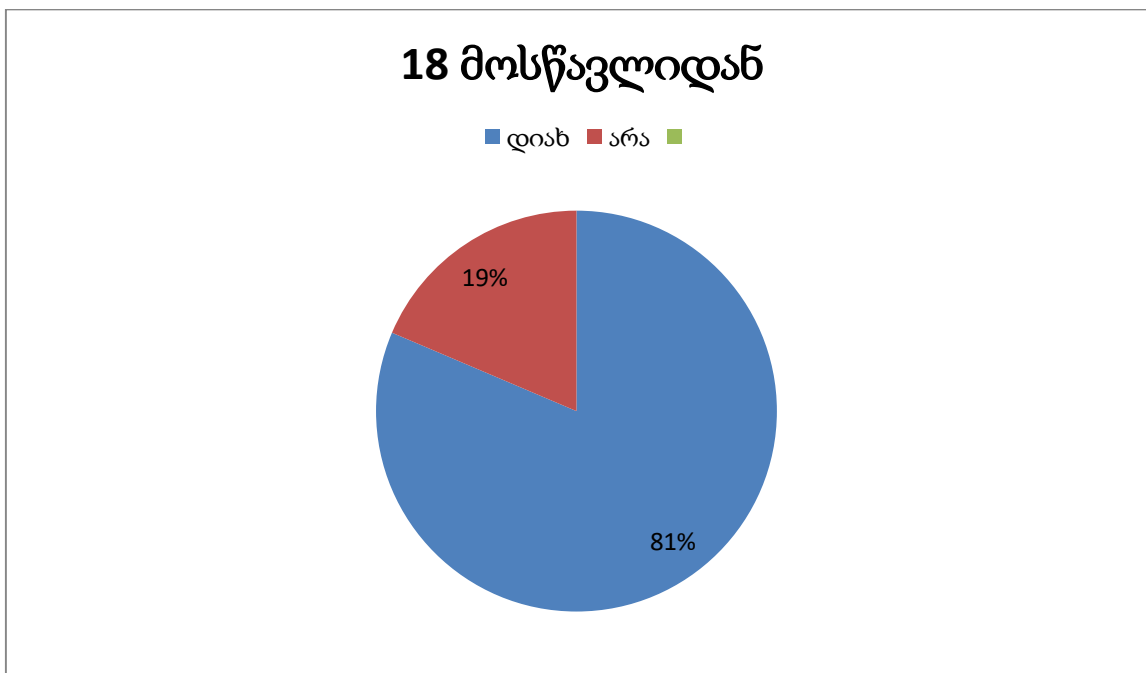
რამდენმა პროცენტმა შეამცირა მეცადინეობისთვის განკუთვნილი დრო გასულ სასწავლო წელთან შედარებით ქართულ ენასა და ლიტერატურაში



რამდენად ხშირად მიმართავენ მასწავლებლები სწავლების პროცესში კლასგარეშე და სალასო ღონისძიებებს(11 მასწავლებლის მონაცემებით)



მოსწავლეთა თვითშეფასებით, იკლო თუ არა შინაგანმა მოტივაციამ გასულ სასწავლო წელთან შედარებით



## თავი 5: ინტერვენციის აღწერა და მისი შედეგები

### 5.1 კვლევის მიგნებები

მშობელთა ნაკლები ჩართულობა -- მშობნები, რომელთა შვილები სწავლობენ დაწყებით და საბაზო საფეხურზე, აქტიურად არიან ჩართულნი სასკოლო ცხოვრებაში, უფრო ხშირდ ინტერესდებიან შვილების აკადემიური მოსწრებით და დისციპლინით. ხოლო, როდესაც მათი შვილები გადადიან საშუალო საფეხურზე, შედარებით პასიუბი ხდებიან.

მოსწავლეებს სურვილი აქვთ აქტიურად ჩაერთონ ღონისძიებებსა და სხვა აქტივობებში, რომელთა დგეგმვაში იქნებიან ატიურად ჩრთულნი,გუმდურობის პრინციპი სტიმულსა და მოტივაციას მატებს მათ.

საშუალო საფეხურის მოსწავლეები განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობენ იმ საგნებს, რომელთა ცოდნაც დასჭირდებათ მომავალი პროფესიის დასაუფლებლად.

მოსწავლეებს მოსწონთ ინტერაქტიული მეთოდებით გამდიდრებული, აქტიური გაკვეთილები, ასევე საშუალო საფეხურის მოსწავლეებისათვის მამოტივირებელია თვითშეფასება და ურთიერთშეფასება, ამ ასაკის მოზარდები იწყებენ აღმოჩენას გარკვეული ინტერესებისა და მიდრეკილებების. თვითშეფასება აძლევს საშუალებას მოსწავლეს იმისა, რომ უკეთ გააცნობიეროს საკუთარი ძლიერი და სუსტი მხარეები, საკუთარი სისუსტის აღმოჩენა პრობლემის დაძლევის სურვილს ბადებს.

### 5.2 ინტერვენციის აღწერა

მონაცემთა ანლიზის საფუძველზე დავეგეგმე ინტერვენცია, დაგეგმილი ინტერვენციები შეესაბამება ეროვნულ სასწავლო გეგმას.

1.გამოიკვეთა, რომ საშუალო საფეხურის მოსწავლეებს სურვილი აქვთ, ჩართულნი იყვნენ სხვადასხვა ტიპის აქტივობაში, პროექტსა თუ ღონისძიებაში. ასევე გამოიკვეთა, რომ მშობლები ნაკლებად ინტერესდებიან საშუალო საფეხურზე მყოფი შვილების აკადემიური მოსწრებით, ნაკლებად არიან ჩართულნი სასკოლო ცხოვრებაში. გადავწყვიტე, განმეხორციელებინა ისეთი აქტივობა, რომელშიც მშობლებიც აქტიურად იქნებოდნენ ჩართულნი. გუნდური პასუხისმგებლობა მოსწავლეთა მოტივაციაზე დადებითად მოქმედებს, ამიტომ გამოვიყენე აღნიშნული მიგნება.

ჩემი საგნისადმი რომ მეტი ინტერესი აღმემრა მოსწავლეებში, გადავწყვიტე, განმეხორციელებინა გუნდური პროექტი. ჩავატარე კონფერენცია თემაზე „მე-19 საუკუნის ლიტერატორული მიმდინარეობები“. მოვიწვით დასასწრებად მშობლები, სკოლის ადმინისტრაცია, შეფასების ჯგუფის წევრები, ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრის

წევრები. რა თქმა უნდა, გავითვალისწინე კვლევის მიგნებები. მზადების პროცესში მონაწილეობდნენ მოსწავლეები, ისინი აქტიურად ჩაერთნენ გეგმის შემუშავებაში, გრძნობდნენ პასუხისმგებლობას, მოსწონდათ, რომ მათ ინტერესს და მოსაზრებებს ვითვალისწინებდი. ამან კიდევ უფრო მეტი ნდობა გაუჩინა ჩემ მიმართ. პასუხისმგებლობას გრძნობდნენ მსწავლეების, ერთმანეთის, საკუთარი თავის მიმართ, უნდოდათ ღირსეულად წარმდგარიყვნენ მშობლების და მასწავლებლების წინაშე.

მოსწავლეები დავყავი მცირე ჯგუფებად, გავუნაწილე სამუშაო ინტერესებისა და შესაძლებლობების შესაბამისად. მუშაობის პროცესში აქტიურად ვიყენებდი ისტ-ის რესურსებს, რაც კიდევ უფრო საინტერესო ხდიდა პროცესს.

წარმატების მისაღწევად ერთმანეთს დავუკავშირე რამდენიმე ფაქტორი: მშობლების აქტიური ჩართულობა, გუნდური პასუხისმგებობა, მოსწავლეების ინტერესის გათვალისწინება.

2.მე-11 კლასის მოსწავლეები ძირითადად დაინტერესებულნი არიან იმ საგნებით, რომელთა ცოდნაც მომავალი პროფესიის დასაუფლებლედ მნიშვნელოვანია. გადავწყვიტე, გამომეყენებინა კვლევის ეს მიგნება და შემემუშავებინა ისეთი სტრატეგია, რომელიც ხელს შეუწყობდა მათი მოტივაციის ხარისხის ამაღლებას.

როგორც ცნობილია, ქართული ენისა და ლიტერატურის გამოცდაზე ( იგულისხმებ ერთიანი ეროვნული გამოცდები) აბიტურიენტებს ევალებათ არგუმენტირებული ესეს დაწერა, ეს დავალება ამოწმებს არგუმენტირებული მსჯელობის უნარს, ენობრივ ცოდნას, წერითი მეტყველების კულტურას, დამოუკიდებელ აზროვნებას, ზოგად განათლებასა და ერუდიციას.

მოსწავლეებს მივეცი დასაწარად არგუმენტირებული ესე , დავავალე, რომ მსჯელობის დასასაბუთებლად გამოეყენებინათ სხვადასხვა საგანში მიღებული ცოდნა. შემდეგ გადავწყვიტეთ, კვირაში ერთი გაკვეთილი დაგვეთმო ესეზე მუშაობისათვის. მოსწავლეები მუშაობდნენ ინდივიდუალურად, ნამუშევრებს აცნობდნენ თანაკლასელებს, თან აღნიშნავდნენ, არგუმენტებსა და მაგალითებზე მუშაობისას რომელ საგანში მიღებული ცოდნა გამოიყენეს. მინდოდა, მოსწავლეები დამერწმუნებინა, რომ წარმატების მისაღწევად მხოლოდ ერთი საგნის ცოდნა საკმარისი არ არის. რომ არსებობს საგანთა შორის კავშირი, ისინი დარწმუნდნენ, ქართული ენისა და ლიტერატურის დავალება რომ შეესრულებინათ, აუცილებელი იყო ზოგადი განათლება, სხვა დისციპლინებში მიღებული ცოდნის გამოყენება, სხვადასხვა სააზროვნო უნარის ფლობა. ასევე ქართულ ენასა და ლიტერატურაში მიღებული ცოდნა და ის უნარები, რომელებიც ამ საგნის სწავლებისას უვითარდებათ, აუცილებელია სხვა დისციპლინების დასაუფლებლად. ქართული ენისა და ლიტერატურის შესწავლისას უვითარდებათ ანალიზისა და სინთეზის უნარი, ზეპირი და წერითი მეტყველების კულტურა, სხვა უნარები, რომელებიც ნებისმიერი პროფესიის წარმომადგენლისათვის მნიშვნელოვანია.

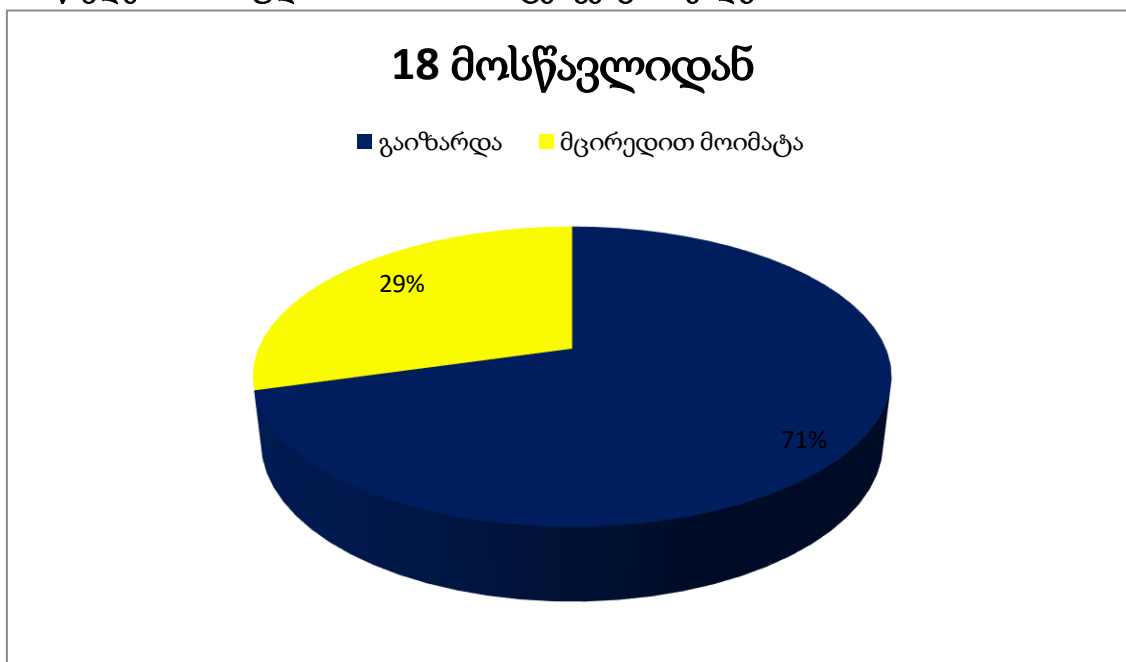
3.სამოდულო გაკვეთილების ჩატარების შემდეგ ნათლად დავინახე, რომ მოსწავლეების ჩართულობის ხარისხი საკმაოდ მაღალი იყო, ინტერესით ეკიდებოდნენ განსახილველ თემებს. გაკვეთილის შემდგომ მისვამდნენ კითხვებს გაკვეთილზე განხილულ პრობლემებთან

დაკავშირებით, მსგავს პრობლემებს სხვადასხვა ნაწარმოებში ეძებდნენ. სამოდელო გაკვეთილი ინტერაქტიული მეთოდებითაა გამდიდრებული, მოსწავლეები მასში გარკვეულ სიახლეს ხედავენ. მონაცემთა ანალიზმა აჩვენა, რომ სწორედ ასეთი გაკვეთილები მოსწობთ ბავშვებს. გადაწყვეტიტე, ჩამეტარებინა ინტეგრირებული გაკვეთილი, რომელიც ხელს უწყობს ცოდნის გამთლიანებას, შეძენილი უნარებისა და ცოდნის ერთი სფეროდან მეორეში გადატანას, ტრანსფერს. ეს კიდევ უფრო უკეთ გამოკვეთდა საგანთა შორის კავშირს. მოვიწვიეთ დასასწრებად ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრის წევრები. როცა გარეშე პირი ამოწმებს მოსწავლისა და მასწავლებლის ერთობლივ ნამუშევარს, ბავშვი ყველაზე უკეთ გრძნობას მასწავლებლის მხარდაჭერას, ეს კი მოტივაციის ხარისხს ზრდის. შემდგომ გადაწყვეტიტე, აქტიურად გამომეყენებინა ის მიდგმები გაკვეთილებზე, რომლებიც გამჭოლი კომპეტენციების განვითარებისთვის არის აუცილებელი. აღნიშნულ გაკვეთილებზე გამოვიყენე თვითშეფასებისა და ურთიერთშეფასების მეთოდი, რაც მოსწავლეებს ძალიან მოეწონათ. საშუალო საფეხურის მოსწავლეებს უყალიბდებათ გარკვეული ინტერესი, საკუთარი თავის უკეთ შეცნობის სურვილი, თვითშეფასება აძლევს ადამიანს საშუალებას იმისას, რომ უკეთ გააცნობიეროს საკუთარი სუსტი და ძლიერი მხარეები, მოსწავლეებს სწავლის პროცესის მიმართ მეტი პასუხისმგებლობის გრძნობა უვითარდებათ. ჩავთვალე საჭიროდ, რომ გამომეყენებინა ეს მიგნება. თვითშეფასება მოსწავლეს საკუთარი ცოდნის ობიექტურ შეფასებას ასწავლის და თვითკრიტიკის უნარს უვითარებს, გადაწყვეტიტე, სისტემატიურად გამომეყენებინა ეს მეთოდი, რადგანი მისი დადებითი მხარეები მნიშვნელოვნად ამაღლებდა მოტივაციის ხარისხს. გაკვეთილზე განმავითარებელი შეფასების მიცემის შემდეგ მოსწავლეებს ვთხოვდი თვითშეფასებას შეფასების რუბრიკების მიხედვით. შემდეგ მეც ვაფასებდი ამავე რუბრიკის მიხედვით. ეს პროცესი მოსწავლეებს მოეწონათ, აინტერესებდათ, რამდნად ობიექტურები იყვნენ საკუთარი თავის მიმართ.

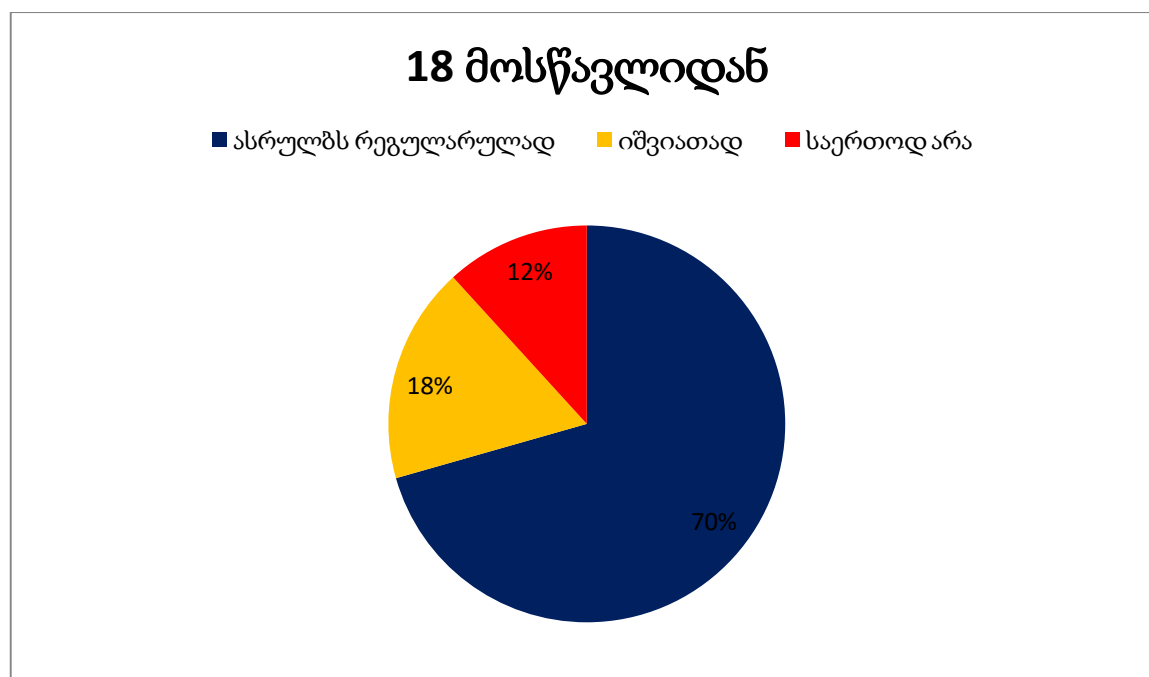
### 5.3. ინტერვენციების შედეგები

ფოკუსირებულმა დაკვირვებამ და ჩემ მიერ წარმოებული დღიურების ანალიზმა შემდეგი სურათი აჩვენა (რაოდენობრივი მონაცემები წარმოდგენილია დიაგრამების სახით):

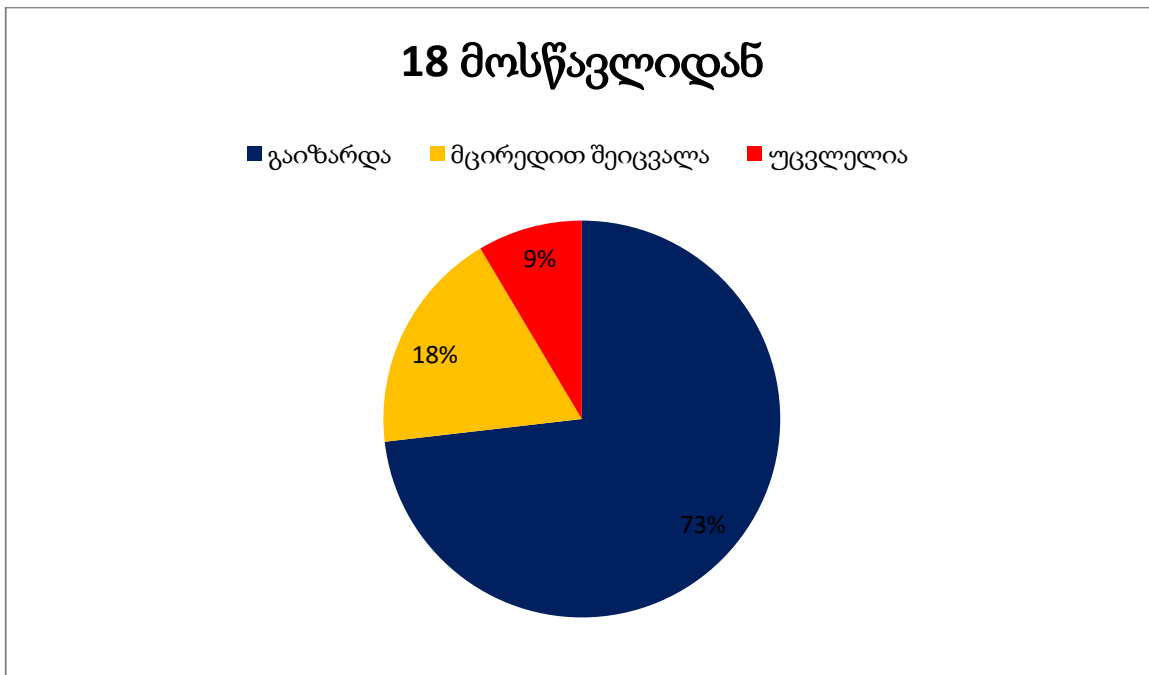
მოსწავლეთა ჩართულობის ხარისხი ინტერვენციის შემდგომ



საშინაო დავალების შესრულების ამსახველი დიაგრამა ინტერვენციის შემდგომ



რამდენად ამაღლდა სწავლის სურვილი, მოსწავლეთა თვითშეფასებით, ინტერვენციის შემდგომ



#### 5.4. ინტერვენციის შეფასება

ინტერვენციების შედეგების შესამოწმებლად ჩავატარე:

- ინტერვიუ მოწავლეებთან
- ფოკუსირებული დაკვირვება
- ჩემ მიერ წარმოებული დღიურების ანალიზი

კონფერენციის შემდეგ მოსწავლეებთან ჩავატარე ინტერვიუ, რათა ჩვენი მუშაობა შეგვეჯამებინა და გაგვეანალიზებინა. ინტერვიუს შედეგებმა აჩვენა, რომ მოსწავლეებმა უკეთ გააცნობიერეს საკუთარი მოვალეობები. სულ სხვაგვარი პასუხისმგებლობა იგრძნეს მშობლებისა და მასწავლებლების წინაშე, განსაკუთრებით მოეწონათ გუნდურ პროექტზე მუშაობა, თანამშრომლობამ მოსწავლეებსა, მოსწავლეებსა და მასწავლებელს შორის დადებითად იმოქმედა მათი მოტივაციის ხარისხზე.

როგორც უკვე აღვნიშნე, ვაწარმოებდი ფოკუსირებულ დაკვირვებას, კომენტარებსა და მონაცემებს ვიწერდი დღიურში, ანალიზმა აჩვენა, რომ ჩემ მიერ დაგეგმილი ინტერვენციები ეფექტიანი იყო და პრობლემა თითქმის აღმოფხვრილია. გაკვეთილზე ჩართულობის ხარისხი გაიზარდა, მოსწავლეთა უმრავლესობა დაიწყო საშინაო დავალების ინტენსიური შესრულება, განსახილველი საკითხის მიმართ დიდ ინტერესს ამჟღავნებდნენ, სხვადასხვა თემის ირგვლივ მსჯელობაში მონაწილეობის სურვილს თითქმის ყველა გამოთქვამდა. ცდილობდნენ

ჩართულიყვნენ გაკვეთილზე დაგეგმილ აქტივობებში, რათა მათი სხვადასვა უნარების განვითარებას შეწყობოდა ხელი,მეტი ინტერესი აღეძრათ ჩემი საგნის მიმართ.

## **5.5. რეკომენდაციები მასწავლებლებს**

ინტერვენციების განხორციელებისა და შეფასების შემდეგ შემიძლია შემდეგი რეკომენდაციები მივცე პედაგოგებს:

- აქტიურად ჩართონ მოსწავლეები გუნდურ პროექტებში, ღონისძიებებში;
- პროექტები, ღონისძიებები დაგეგმონ მოსწავლეთ ინტერესების შესაბამისად, მათივე მონაწილეობით;
- გაზარდონ მშობლთა ჩართულობის ხარისხი;
- აუხსნან მოსწავლეებს საგნის პრაქტიკული დაიშნულება;
- გაკვეთილები დაგეგმონ მრავალფეროვანი მეთოდებისა და აქტივობების გამოყენებით.

## დასკვნა

მე-11 კლასში ჩატარებული კვლევის შედეგად შგვიძლია დავასკვნათ, რომ გავართვი თავი საკვლევი საკითხის შერჩევა-ჩამოყალიბებას, კვლევის ინსტრუმენტების შერჩევას, მოსწავლეები, მშობლები, მასწავლებლები აქტიურად ჩაერთნენ კვლევის პროცესში.

განხორციელებული ინვესტიციების შედეგად მე-11 კლასის მოსწავლეებში მოტივაციის ხარისხი გაუმჯობესდა. მოსწავლეებმა გააცნობიერეს, რომ მიღწეულით კმაყოფილება მათ განვითარებას შეაჩერებდა. მათ აღმოჩინეს საკუთარ თავში ახალი შესაძლებლობები, ინტერესები. თუმცა პრობლემა ბოლომდე დაძლეული არ არის, მიუხედავად ამისა, ვთვლი, რომ კვლევამ წარმატებულად ჩაიარა. იმ მეთოდების გამოყენებას, რომლებსაც ინტერვენციის ფარგლებში მივმართე, ცხადია, გავაგრძელებ.

ჩემ მიერ ჩატარებული პრაქტიკული კვლევა სკოლისთვის შედეგიანი აღმოჩნდა. მასწავლებლები იყვნენ კვლევის პროცესში ჩართულნი და გამოცდილება შეიძინეს. პედაგოგებმა აღნიშნეს, რომ მოსწავლეთა მოტივაციის ხარისხი ამაღლდა მათ გაკვეთილებზე. ბავშვებმა გააცნობიერეს, რომ საგნებს შორის არსებობს კავშირი, ზოგადი განათლება ნებისმიერ პროფესიის წარმომადგენლისათვის მნიშვნელოვანია, თითოეული საგანი მათ უყალიბებს სხვადასხვა უნარ-ჩვევას.

## დანართი I

### კითხვარი მოსწავლეთათვის

1. როგორ ფიქრობთ, იკლო თუ არა თქვენმა მოტივაციამ გასულ სასწავლო წელთან შედარებით?

დიახ                      არა

განმარტება-----

-----

2. რა დროს უთმობდით მეცადინეობას გასულ წელს( ქართულ ენასა და ლირეატურაში)? -----

-----

-----

3. შეამცრეთ თუ არა მეცადინეობისათვის განკუთვნილი დრო მიმდინარე სასწავლო წელს?

კი                      არა

განმარტება-----

-----

4. როგორია თქვენი თვითშეფასება, რამდენად კმაყოფილი ხართ საკუთარი თავით, მიღწევებით?-----

-----

-----

5. სწავლობთ ყველა საგანს თუ მხოლოდ ზოგიერთს, ინტერესების შესაბამისად? -----

-----

6. რომელი საგნები იწვევს თქვენს განსაკუთრებულ ინტერესს და რატომ?-----

-----

-----

7. თვლით თუ არა, რომ მაღალი ქულის მიღება დადებითად მოქმედებს თქვენს მოტივაციაზე?

დიახ                      არა

განმარტება-----

-----

8. თვლით თუ არა, რომ დაბალი ქულის მიღება დადებითად მოქმედებს თქვენს მოტივაციაზე?

დიახ                      არა



## დანართი II

### კითხვარი მასწავლებლებისათვის

1.იკლო თუ არა მოსწავლეთა გაკვეთილზე ჩართულობის ხარისხმა გასულ წელთან შედარებით?

კი არა

განმარტება-----

2.რეგულარულად დაახლოებით რამდენი პროცენტი ასრულებს საშინაო დავალებას მიმდინარე სასწავლო წელს?-----

-----

3. დაახლოებით რამდენი პროცენტი ასრულებდა გასულ სასწავლო წელს?-----

-----

4.ჯგუფური მუშაობისას როგორია მოსწავლეთა ჩართულობის ხარისხი? როგორი იყო გასულ წელს?-----

-----

5. თქვენი აზრით, რა იწვევს მოსწავლეთა დაბალ აქტივობას?-----

-----

6.დაინტერესებულნი არიან თუ არა მოსწავლეები კლასგარეშე ღონისძიებებითა და პროექტებით?

კი არა

7. ამაღლებს თუ არა ასეთი ტიპის ღონისძიებები მოსწავლეთა მოტივაციას?-----

-----

8.მიმართავთ თუ არა გაკვეთილზე მოსწავლეთა მიერ ურთიერთშეფასებისა და თვითშეფასების მეთოდს?

ხშირად იშვიათად საერთოდ არა

9.შექმნილია თუ არა სკოლაში შესაბამისი სასწავლო გარემო?(მასწავლებელთა და მოსწავლეთა ურთიერთდამოკიდებულება,სასწავლო რესურსები და ა.შ.) , რომელიც დადებითად აისახება მოსწავლეთა მოტივაციაზე?-----

-----

10.რა მეთოდებს მიმართავთ მოტივაციის ასამაღლებლად და მის შესანარჩუნებლად?-----

-----

-----

11. რა ღონისძიებების გატარება გიხდებათ მოსწავლეებთან დაბალიაქტივობის შემთხვევაში?

-----  
-----

### დანართი III

#### კითხვარი მშობლებისათვის

1. რა დროს უთმობდა თქვენი შვილი მეცადინეობას გასულ წლებში? -----  
-----

2. შეამცირა თუ არა თქვენმა შვილმა მეცადინეობისათვის განკუთვნილი დრო მიმდინარე სასწავლო წელს?

კი                      არა

განმარტება-----  
-----

3. რამდენად კმაყოფილი ხართ თქვენი შვილის მიღწევებით?-----  
-----

4. როგორ ფიქრობთ, იკლო თუ არა თქვენი შვილის მოტივაციის ხარისხმა გასულ სასწავლო წელთან შედარებით?

კი                      არა

განმარტება-----  
-----

5. თქვენი აზრით, რა იწვევს მათი სასწავლო პროცესში ჩართულობის ხარისხის ცვლილებას?-----  
-----  
-----

6. როგორ ფიქრობთ, იწვევს თუ არა მასწავლებლის ლოიალური დამოკიდებულება თქვენი შვილის მოტივაციის დაქვეითებას?-----  
-----

7. არსებობს თუ არა გარე ფაქტორები, რომლებიც ხელს უშლის თქვენს შვილს მეცადინეობაში?---  
-----  
-----

8. როგორ ფიქრობთ, აქვს თუ არ თქვენს შვილს შესაბამისი სასწავლო გარემო შექმნილი სწავლებითვის?-----  
-----

9. ფიქრობთ თუ არა, რომ მიეცით ზედმეტი თავისუფლება თქვენს შვილს სწავლის პროცესში, თვლით თუ არა, რომ ეს აუცილებელი იყო? -----  
-----  
-----

10. როგორ ფიქრობთ, რომელიმე საგნისათვის ინტერესი ხომ არ გაუღვივა თქვენს შვილს  
მასწავლებლის მიმართ პატივისცემამ?-----

-----

## ბიბლიოგრაფია

1. [http://mastsavlebeli.ge/?p=9727&fbclid=IwAR24tts\\_wSEJ8LFYJIFtlnSBIQorLiL7JUIVRXOmpCrR-K3QcwtYRVxEtvI](http://mastsavlebeli.ge/?p=9727&fbclid=IwAR24tts_wSEJ8LFYJIFtlnSBIQorLiL7JUIVRXOmpCrR-K3QcwtYRVxEtvI) მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლების კელერისეული მოდელი, 1 აპრილი, 2016 წინო კაპანაძე
2. [http://mastsavlebeli.ge/?p=2397&fbclid=IwAR0UgJFVNbCtUjNcCLOITM5HvOGo\\_RbMn](http://mastsavlebeli.ge/?p=2397&fbclid=IwAR0UgJFVNbCtUjNcCLOITM5HvOGo_RbMn) სწავლის მოტივაცია – თეორია და სტრატეგიები 1 აპრილი, 2013 მარიკა სიხარულიძე
3. [http://mastsavlebeli.ge/?p=13861&fbclid=IwAR3eSKJ0JEEUnIVJimOYdk5srlxpSav0u\\_Wjoj0N2WIHv\\_jJn-xxFev3ftI-SjFFVD1g1UeLK1sLPEvfE4cZg](http://mastsavlebeli.ge/?p=13861&fbclid=IwAR3eSKJ0JEEUnIVJimOYdk5srlxpSav0u_Wjoj0N2WIHv_jJn-xxFev3ftI-SjFFVD1g1UeLK1sLPEvfE4cZg) მოსწავლის მოტივაცია დაწყებით კლასებში, 12 აპრილი, 2017 ია ტურაშვილი
4. [http://mastsavlebeli.ge/?p=16130&fbclid=IwAR0UgJFVNbCtUjNcCLOITM5HvOGo\\_RbMn](http://mastsavlebeli.ge/?p=16130&fbclid=IwAR0UgJFVNbCtUjNcCLOITM5HvOGo_RbMn) საშინაო დავალების ეფექტური მეთოდები, 15 ნოემბერი, 2017 ინა იმედაშვილი
5. [http://mastsavlebeli.ge/?p=1982&fbclid=IwAR0OjqhODIioV7gx\\_UHUKdjMKQTP8udXJExszK2sk5yhXn8B6vP74B62K10-SjFFVD1g1UeLK1sLPEvfE4cZg](http://mastsavlebeli.ge/?p=1982&fbclid=IwAR0OjqhODIioV7gx_UHUKdjMKQTP8udXJExszK2sk5yhXn8B6vP74B62K10-SjFFVD1g1UeLK1sLPEvfE4cZg) მოტივაცია თეორიასა და პრაქტიკაში 24 ივნისი, 2014 ირინა აბულაძე
6. <http://mastsavlebeli.ge/?p=9379&fbclid=IwAR3I7LSTa29-LliDhYImZe9e33Tu3Lkv1sEyX69hKEIBQidiI6hhLRys0Ao> მოტივაცია და შთაგონება, გაკვეთილი – როგორც ჰიპნოტური სტიმულაცია, 10 მარტი, 2016 მარიამ გოდუაძე
7. [https://nsportal.ru/shkola/biologiya/library/2017/01/22/formy-i-metody-motivatsii-obucheniya-na-urokah-biologii?fbclid=IwAR1OPp8WDe\\_eyrvvTsLTTwuWUOK8scecFLXx38hYrtQU2zMVFr28Mn5uOnw](https://nsportal.ru/shkola/biologiya/library/2017/01/22/formy-i-metody-motivatsii-obucheniya-na-urokah-biologii?fbclid=IwAR1OPp8WDe_eyrvvTsLTTwuWUOK8scecFLXx38hYrtQU2zMVFr28Mn5uOnw) Формы и методы мотивации обучения на уроках биологии. Опубликовано 22.01.2017 - 12:13 - Кихоть Анна Васильевна
8. მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების მიდგომები, " აქტიური სწავლება ბიოლოგიაში" -მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი 2017(სატრენინგო მასალა)
9. ტყემალაძე. რ., დალაქიშვილი ნ., თოფაძე ქ.,პაჭკორია თ., ბუწაშვილი, 2008, სწავლება და შეფასება,თბილისი, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი
10. ნიჟარაძე ნ.,მაკლეინი ქ.,ბოლი ტ.,გგიჩაძე ნ.,ლოდია თ.,2008,სასწავლო და პროფესიული გარემო,მასწავლებელთა განვითარების ცენტრი, თბილისი,გამომცემლობა“საქართველოს მაცნე“.

11. ჯანაშია ნ.,იმედაძე ნ.,გორგოძე ს.,2008,განვითარებისა და სწავლების თეორიები,თბილისი,მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრი,გამომცემლობა „საქართველოს მაცნე“.
12. წულაძე ლია,2008წ,რაოდენობრივი კვლევის მეთოდები სოციალურ მეცნიერებებში,თბილისი,სოციალურ მეცნიერებათა სერია.
13. ზურაბიშვილი თ.,2006წ.თვისებრივი მეთოდები სოციალურ კვლევაში,თბილისი,სოციალურ მეცნიერებათა სერია. ელ ფოსტა: [contact@ucss.ge](mailto:contact@ucss.ge)  
ინტერნეტ გვერდი: [www.ucss.ge](http://www.ucss.ge)

## რეფლექსია

2018-2019 სასწავლო წელს ჩავატარე საკუთარი პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა ქარელის წმინდა გიორგი მთაწმინდელის სახელობის გიმნაზიის მე-11 კლასში.

კვლევის განხორციელების შემდეგ მისი ანგარიშის პრეზენტაციაზე მიღებული გამოცდილების გაზიარებისა და კოლეგებისგან უკუკავშირის მიღების მიზნით მოვიწვიე მე-11 კლასის ყველა მასწავლებელი (ისინი აღნიშნულ პრობლემას კარგად იცნობდნენ), გიმნაზიის რექტორის მოადგილე, ფასილიტატორი, ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრის წევრები.

პრეზენტაციაზე მოწვეულ პედაგოგებს გავაცანი პრობლემა, ვესაუბრე მოტივაციის მნიშვნელობაზე სწავლა-სწავლების პროცესში, მიმოვიხილეთ ლიტერატურა. გავაცანი მიზანი, ამოცანები, მეთოდები, რომელთა დახმარებითაც ვიკვლევდი საკითხს. ვისაუბრე ამა თუ იმ მეთოდის ეფექტიანობაზე, ინტერვენციაზე, რომელთა განხორციელებამაც მიმიყვანა შესაბამის დასკვნამდე.

განვაცხადე, რომ პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევის დროს განვითარებული უნარ-ჩვევებისა და გამოცდილების გამოყენებას შეძლებენ მოსწავლეები სხვა საგნების შესწავლისასაც.

მასწავლებლებმა აღნიშნეს, რომ მოსწავლეებს მოსწონთ, როცა აქტივობები იგეგმება მათი მონაწილეობით, რადგან ისინი ხედავენ, რომ მასწავლებლები მათ ინტერესებს ითვლისწინებენ და უფრო მეტი პასუხისმგებლობით ეკიდებიან სამუშაოს.

კათედრის წევრებმა აღნიშნეს, რომ საგანთაშორის კავშირზე ყურადღების გამახვილება მნიშვნელოვანია და მე-11 კლასელთა მოტივაციის ხარისხზე დადებითად იმოქმედებდა.

რექტორის მოადგილემ ყურადღება გაამახვილა საშუალო საფეხურის მოსწავლეების მშობელთ აქტიურ ჩართულობაზე სასკოლო ცხოვრებაში. მისი აზრით, სხვადასხვა მეთოდი და მიდგომა უნდა და დანერგოს პრაქტიკაში ამის მისაღწევად.

კოლეგებისგან მიღებულმა უკუკავშირმა აამაღლა ჩემი მოტივაცია. ჩატარებულმა კვლევამ გაამდიდრა ჩემი პედაგოგიური პრაქტიკა. მიმაღწევინა მიზანს, მოსწავლეებთან და მასწავლებლებთან ერთად, მშობლების ჩართულობით, დავძლიე წამოჭრილი პრობლემა.

ხელმოწერა: თ. ბაქრაძე

